

www.humak.fi

Opinnäytetyö

**Nuorten TE –palvelut
Espoon Ohjaamotalossa**

Anssi Leppävuori

Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(10/2019)

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijä: Anssi Leppävuori
Opinnäytetyön nimi: Nuorten TE –palvelut Espoon Ohjaamotalossa
Sivumäärä: 42 ja 1 liitesivu
Työn ohjaaja: Juha Nikkilä
Työn tilaaja: Tero Luukkonen Espoon Ohjaamotalon päällikkö ja Hilikka Koukkunen Uudenmaan TE –toimiston, Espoon toimipaikan osaamisen ja kehittämispalvelujen palvelupäällikkö

Opinnäytetyöni on tapaustutkimus nuorten TE –palveluista Espoon Ohjaamotalossa. Tutkimuskysymyksenä oli TE –asiantuntijoiden roolin kuvaaminen moniammatillisessa Espoon Ohjaamotalossa. Lisäksi peilasin TE –asiantuntijoiden rooleja ja työnkuva Ohjaamotalon ja emotoimiston välillä. Emotoimistolla tässä opinnäytetyössä tarkoitetaan uudenmaan TE –toimistoa.

Lähestymistapa opinnäytetyössäni on laadullinen tutkimus. Lähdeaineiston keräsin haastattelemalla Espoon Ohjaamotalon TE –asiantuntijoita sekä etsiviä nuorisotyöntekijöitä. Haastattelut toteutettiin kuuden Ohjaamotalon TE –asiantuntijan ja kolmen etsivän nuorisotyöntekijän kesken puolistrukturoidulla haastattelumenetelmällä. Tietoperustassa käsitelin nuorisotakuuta, moniammatillista yhteistyötä, nuorisotyön roolia sekä lain näkökulmaa.

Espoon Ohjaamotalossa työskentelee laaja joukko eri alan ammattilaisia tarjoten palveluita alle 30-vuotiaille nuorille. Siellä TE –asiantuntijat ovat merkittävässä asemassa vastaamassa nuorten työllisyyteen liittyvissä kysymyksissä. TE –asiantuntijoiden lisäksi moniammatillisessa työyhteisössä työskentelee myös etsivät nuorisotyöntekijät, Monik ry:n Urax työhönvalmennus, Nuorten sosiaalityö, Omnia nuorten työpajat, ONNI Ohjaamoiden psykososiaalisen tuen hanke, Espoon tyttöjen talo sekä Vamos. Näiden ammattilaisten joukossa TE –asiantuntijoiden rooli Ohjaamotalossa on merkittävä. Aiheen kiinnostavuutta lisää Ohjaamotoiminnan suhteellinen tuoreus ja sen tarjoama uudenlainen toimintaympäristö TE –palveluiden toteuttamiselle.

Johtopäätöksien perusteella moniammatillisuuden tuomat hyödyt Ohjaamotalossa ovat merkittäviä edistämään nuorten yksilöllisiä polkuja työllisyyskysymyksiin ja elämänhallintaan liittyen. Työtä ohjaa lait ja velvoitteet, mutta joustavuus ja nuoren kohtaaminen asiakastyössä ovat vahvasti läsnä. Ohjaamotalon TE –palveluita toteutetaan nuorilähtöisesti, joka lisää nuorten omaa motivaatiota palveluihin kiinnittymisessä. Virkamiestyöhön ja –rooliin on selkeästi myös tuotu mukaan nuorisotyömäinen ote ja lähestymistapa.

Asiasanat: Työllistyminen, Moniammatillisuus, Nuorisotakuu, Työ- ja elinkeinotoimistot, Nuorisotyö, Etsivä nuorisotyö

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Civic Activity and Youth Work

Author: Anssi Leppävuori
Title: Youth TE -services at Ohjaamotalo Espoo
Number of Pages: 42 and 1 attachment page
Supervisor: Juha Nikkilä
Subscriber(s): Tero Luukkonen Espoon Ohjaamotalon päällikkö ja Hilikka Koukkunen Uudenmaan TE –toimiston, Espoon toimipaikan osaamisen ja kehittämispalvelujen palvelupäällikkö

My final thesis is a case description about Youth TE -services at Ohjaamotalo Espoo. The aim and purpose of this final thesis is to represent the role of TE –authors at Ohjaamotalo Espoo. Additional purpose was to describe the contrast between TE –authors role and job description at Ohjaamotalo and the main "mother" office. In this final thesis mother office is a colloquial expression for Uudenmaan TE –office.

Approach to this final thesis is qualitative research method. The research material was collected by interviewing six TE –authors and three outreach youth workers at Ohjaamotalo. Altogether nine employees participated in interviews. Six TE –workers and three outreach youth workers. Theory for this thesis was gathered from themes of youth guarantee, multiprofessional cooperation, role of youth work and aspect of law.

A wide range of authors with different backgrounds are working in Ohjaamotalo Espoo for developing youth services. The TE –authors have significant role providing services in employment issues for young people. The multiprofessional work community at Ohjaamotalo includes also authors from outreach youth work, Monik association's Urax work training, youth social work, Omnia youth workshops, ONNI psychosocial support project, Espoo's girls house and Vamos. Attractiveness in this final thesis increases also because the Ohjaamo activity is relatively new in Finland.

Based on conclusions the benefits of multiprofessional working are notable in providing youth services at Ohjaamotalo. The possibility in building individual paths for supporting youth's different kind of necessities are substantial at Ohjaamotalo. The work Ohjaamotalo is based on law. Flexibility and humanity is descriptive word for all authors in Ohjaamotalo. The work is been done with customer oriented approach, which increases the motivation for young people to attach in Ohjaamotalo's services. Methods of youth work are part authors work at Ohjaamotalo.

Keywords: Employment, Multiprofessional, Youth guarantee, Employment agencies, Youth work, Outreach youth work

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO.....	5
2 TIETOPERUSTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	7
2.1 Nuorisotakuusta ohjaamotoimintaan	8
2.2 Espoon Ohjaamotalo.....	11
2.3 Moniammatillinen yhteistyö.....	12
2.4 Nuorisotyön rooli	14
2.5 Palveluihin hakeutuvat nuoret.....	15
2.6 Lain näkökulma.....	16
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	18
3.1 Kohderyhmä ja tutkimuskysymykset.....	19
3.2 Kvalitatiivinen tutkimus	19
3.3 Puolistrukturoitu haastattelu aineistonkeruumenetelmänä.....	20
3.5 Aineisto ja analyysi.....	21
3.6 Eettisyys ja luotettavuus	21
4 TUTKIMUSTULOKSET	23
4.1 TE –asiantuntijana Ohjaamotalossa	24
4.2 Vapaaehtoisuus ja velvoittavuus.....	27
4.3 Virkamiesrooli.....	29
4.4 Emotoimisto ja Ohjaamotalo	30
5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	32
5.1 Kehittämisideat.....	34
5.2 Jatkotutkimus	36
6 OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ITSEARVIOINTI	36
LÄHTEET	38
LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on tapaustutkimus TE -palveluiden ja -asiantuntijoiden roolista moniammatillisessa Espoon Ohjaamotalossa. Käytän tässä opinnäytetyössä lyhennettä TE -palvelut sekä TE -asiantuntija Työ- ja elinkeinopalveluista ja TE -asiantuntijoista. TE -palveluiden perinteisiä toimintaympäristöjä ovat TE -toimistot, mutta nykyään palveluita tuotetaan myös esimerkiksi Ohjaamoissa. TE -palveluiden rooli uusissa toimintaympäristöissä näyttäytyy monilta osin uudenaikaisena perinteisiin *emotoimistoihin* verrattuna. Emotoimistolla tarkoitetaan tämän opinnäytetyön yhteydessä varsinaisia TE -toimistoja ja tarkemmin Uudenmaan TE -toimistoa. Moniammatillisen verkoston läsnäolo ja välittömyys luovat joustavia mahdollisuuksia TE -asiantuntijoiden työhön. Aiheena ohjaamoiden nuorten TE -palvelut on tuore, ajankohtainen ja kiinnostava. TE -palvelut itsessään, niiden reunaehdot sekä lain näkökulma ovat samanlaisia paikasta riippumatta. Ohjaamot luovat kuitenkin erilaisen ympäristön palvelujen roolin näyttäytymiselle. Myös toimintatavat asiakkuuksien hoitamiseksi saavat silloin uudenlaisia muotoja.

Aihe on rajattu kuvaamaan ainoastaan TE -palveluiden ja -asiantuntijoiden roolia Espoon Ohjaamotalossa. Tarkastelen aihetta kuitenkin myös muiden työntekijöiden näkökulmasta. Haastatteluilla olen kerännyt tutkimusaineistoa TE -asiantuntijoiden lisäksi myös etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä. Haastattelukysymyksissä (Liite 1) vastaan suoraan myös opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin; ”Minkälainen on TE -asiantuntijan rooli Ohjaamotalossa?” sekä ”Eroavaisuudet Ohjaamotalon TE -palveluissa ja TE -toimiston välillä?”.

Ohjaamojen moniammatillinen verkosto tarjoaa matalankynnyksen palveluita alle 30-vuotiaille nuorille. Toiminnan tarkoituksena on edistää nuorten osallisuutta, sekä edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Espoossa on haluttu mahdollisimman moni nuoria koskeva palvelu koota yhteen Ohjaamotalon alle. Ohjaamotalon nuorten asiakkuudet liittyvät usein työllistymisen, asumis- ja toimeentulotukien tarpeisiin. Ohjaamotalon yksi tärkeimmistä tehtävistä onkin asiantuntemuksen tarjoaminen nuorten työllistämiseksi. Ohjaamotalossa mietitään ja pohditaan yhdessä nuoren kanssa hänelle sopivia vaihtoehtoja esimerkiksi työpaikan hakemiseen liittyen. Näissä tilanteissa TE -asiantuntijat ovat keskeisessä roolissa vastaamassa nuorten yksilöllisestä palvelukokonaisuudesta ja palvelupolusta. Nuoren itsenäisyys ja vaikuttamisen mahdol-

lisuus oman polun luomiseen on myös olennaista. Ohjaamo –toiminnassa on muitakin valmiuksia nuorten eri elämäntilanteiden tukemiseen, mutta opinnäytetyössäni lähestyn asiaa kuitenkin TE –palveluiden roolin tarkastelun kautta. (Luukkonen 2018, 2).

Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Espoon Ohjaamotalon ja Uudenmaan TE –toimiston kanssa. Tilaaajan kanssa sovittiin opinnäytetyön tutkimuksellisen osuuden rajaamisesta Espoon Ohjaamotaloon ja siellä tehtäviin TE –palveluihin. Tutkimusta ja haastatteluja ei lähdetty tekemään esimerkiksi emotoimiston puolelle, eikä muiden kuntien Ohjaamojen TE –palveluihin.

Itse työskentelen Espoon kaupungin Nuorisopalveluilla nuorisonohjaajana. Ohjaamoissa en ole työskennellyt, mutta opinnäytetyöprosessini kautta olen oppinut ymmärtämään Ohjaamoissa tehdyn työn merkityksen ja tärkeyden entistä paremmin. Pidän Ohjaamotalon palvelumallia hyvänä ja uskon sen olevan tulevaisuuden tapa tehdä moniammatillisia nuorten palveluita. Tämän opinnäytetyön kautta sain hyvän mahdollisuuden päästä tutustumaan aiheeseen tarkemmin.

Aiheena nuorten TE –palveluiden tutkiminen on ajankohtainen ja kiinnostava. Tämä on aiheena jatkuvasti esillä, mutta edellisen hallituksen aikana kaatuneen maakunta- ja SOTE uudistuksen takia työllisyyspalveluiden tulevaisuuden kysymykset jäävät yhä avoimiksi ja keskeneräisiksi. Viime hallitus ei saanut Juha Sipilän johdolla kyseistä uudistusta aikaiseksi ja sen toimeenpanon valmistelu lopetettiin 8.3.2019 (Valtioneuvosto 2019). Sipilän hallituskauden aikana myös TE –palvelut julkaisivat tiedotteen, jonka mukaan maakunta- ja SOTE –uudistuksen myötä myös TE –toimistot lakkautettaisiin 1.1.2020 alkaen (TE –palvelut 2018).

Kevään 2019 eduskuntavaalien ja uuden hallituksen myötä tätä uudistusta on kuitenkin käsiteltävä uudelleen. Tämä jättää silloin myös avoimeksi TE –palveluiden tulevaisuuden kohtalon, sekä hallituksen kirjaaman päätöksen toimeenpanon valmistelun lopettamisesta.

Uusi hallitusohjelma julkaistiin 6.6.2019, joka on niin sanottu Rinteen hallituksen ohjelma. Siinä hallitus sitoutuu 75% työllisyysasteeseen ja julkisen talouden saattamisen tasapainoon vuoteen 2023 mennessä. Tämä on hyvää jatkoa aikaisemman Sipilän hallituksen 72% työllisyystavoitteelle. Tästä voidaan päätellä työllisyyttä tukevi-

en toimenpiteiden olevan merkittävässä roolissa myös Rinteen hallituskauden aikana. (Hallitusohjelma 2019, 9).

Edellä mainituista syistä johtuen TE –palveluiden järjestäminen on siis uudistusten edessä ja niihin on tulevaisuudessa vastattava, jotta palveluiden tarjoaminen jatkuu. Tähän kysymykseen Ohjaamoiden TE –palvelut pystyvät vastaamana osaltaan jo nyt erittäin hyvin. Tulevaisuuden suunta on yleisestikin ottaen palveluiden keskittäminen, moniammatillinen yhteistyö ja matalankynnyksen palvelujen tarjoaminen. Nuoren näkökulmasta tämä lisää selkeyttä ja helppoutta palveluiden saamisessa.

2 TIETOPERUSTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Nuorten työllisyyskysymykset ovat ajasta ja paikasta riippumatta tärkeitä ja ajankohdittaisia. Valtiovalta kiinnittää asiaan tarvittavaa huomiota erilaisin toimenpitein. Yhtenä merkkipaaluna voitaisiin pitää vuosien 2011-2014 Kataisen hallituskautta, jolloin nuorten työllisyystilanteen parantaminen kirjattiin Nuorisotakuuna hallitusohjelmaan ja toimenpiteille saatiin konkretiaa ja pohjaa luotua. Panostuksen myötä nuorten työllisyystilannetta on saatiinkin parannettua huomattavasti. Yhtenä merkittävänä tähän opinnäytetyöhönkin liittyvänä toimenpiteenä on ollut halu ja tavoitetilä keskittyä Ohjaamotoimintojen kehittämiseen. Toiminta on haluttu vakiinnuttaa ja hallitus myönsi vuonna 2017 tätä varten erillisen viiden miljoonan euron määrärahan. (Valtioneuvosto 2018).

Vaikka työllisyystilannetta ylipäättänsä on saatu edellisen hallituskauden aikana parannettua, on se vaatinut kuitenkin erilaisia rakenteellisia uudistuksia. Merkittävimpänä on kilpailukyky sopimus, jonka avulla on saatu kustannustasoa alennettua. Tähän kyseiseen sopimukseen on liittynyt kuitenkin erilaisia leikkauksia, kuten esimerkiksi työttömyysturvan keston lyhentämistä. Työllisyyden parantaminen on siis vaatinut uudistuksia, jotka ovat heikentäneet joillain osa-alueilla erilaisia tukitoimia. Kuitenkin on kyse kompromissien tekemisestä ja kokonaisuudesta, missä työllisyyttä on pystytty parantamaan uudistusten avulla. (Rajala 2018).

Työttömyys liittyy suoraan Suomessa olevaan lähes 10 miljardin euron kestävyysvajeseen. Tehokkain keino parantaa tätä vajetta on lisätä työllisyyttä. Erilaisia ehdotuksia toimenpiteille työllisyyden parantamiseksi tehdään koko ajan. Myöskään kaik-

kia sovittuja ja olemassa olevia politiikkatoimia ei ole laitettu käytäntöön Sipilän hallituskauden aikana. Voidaankin ajatella, että on olemassa jo valmiita tarjolla olevia toimenpiteitä, jotka voitaisiin ottaa käyttöön nykyisenkin hallituskauden aikana. Näitä tullaan varmasti pohtimaan ja arvioimaan, koska myös tulevalla hallituksella on edessään tarve muutosten ja uudistusten tekemiselle. Esimerkiksi Työllisyyspaketti – työryhmän esityksistä toteuttamattomia keinoja ovat kotihoidon tuen enimmäiskeskon lyhentäminen ja työttömyystuen lisäpäivien ehtojen kiristäminen. Kannustinloukkutyöryhmän selvityksen perusteella työttömyysturvan suojaosaa tulisi nostaa 300 eurosta 600 euroon sekä työttömyyskorvauksen perusosaa tulisi vähentää 0,5 eurolla / päivä. Asumistukea tulisi myös uudistaa leikkaamalla sen enimmäismäärää. Nämä eivät ymmärrettäväsi olisi miellyttäviä uudistuksia etuuskien saajille, mutta toisaalta leikkausten ollessa kyseessä ei mikään uudistus tunnu miellyttävältä. (ETLA 2019).

2.1 Nuorisotakuusta ohjaamotoimintaan

Euroopan komission vuonna 2013 käynnistämä Nuorisotakuu on ollut pohjana nykyiselle Ohjaamo -toiminnalle. Nuorisotakuusta annettiin Euroopan komission toimesta käyttöönottosuositus kaikille Euroopan Unionin (EU) jäsenmaille. Nuorisotakuu on kuulunut Eurooppa 2020 –strategiaan, johon Suomi on myös sitoutunut. Strategiassa tavoitteena on ollut nostaa 20-64-vuotiaiden työllisyysastetta ja nuorten koulutustasoa, pienentämään 18-24-vuotiaiden koulupudokkaiden osuutta, sekä vähentämään köyhyyttä ja syrjäytymistä. Ohjaamo –malli on siis syntynyt tarpeesta vastata eurooppalaisen Eurooppa 2020 –strategian ja nuorisotakuun toteuttamiseksi. Suomessa Ohjaamotoimintaa kehitettiin työ- ja elinkeinoministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Nuorisotakuun sihteeristön yhteistyönä. Merkittävänä päätöksenä oli ohjata ESR-rahoitus Ohjaamo –hankkeisiin sekä Kohtaamo –hankkeeseen. (Kautto, Korpilauri, Pudas & Savonmäki 2017, 14-21).

Suomessa perustettiin jo vuonna 2011 Työ- ja elinkeinoministeriön toimesta nuorisotakuu –työryhmä arvioimaan vaadittavia tulevia uudistuksia. Vuonna 2013 astui voimaan Nuorisotakuu. Tämä on ollut Kataisen hallituskauden kärkihankkeita, millä on haluttu tukea nuorten yksilöllistä polkua kohti työelämää. Kohtaamo –hanke on osa nuorisotakuun toimeenpanoa, jonka tarkoituksena tukea Ohjaamo –toiminnan

kehittämistä, suunnittelua ja vakiinnuttamista. Nuorisotakuuseen on sisältynyt myös koulutustakuu, jonka tarkoituksena on ollut tukea toisen asteen koulutusta ja ammatillisen tutkinnon suorittamista. Nuorisotakuu on sisältänyt 21 erilaista toimenpidesuosituksia. Näitä suosituksia ovat olleet esimerkiksi peruskoulun jälkeisen tutkinnon suorittamisen tukemista, etsivän nuorisotyön laajentamista koko maahan ja TE-toimistojen resurssien vahvistamista. (Savolainen 2015, 5-26).

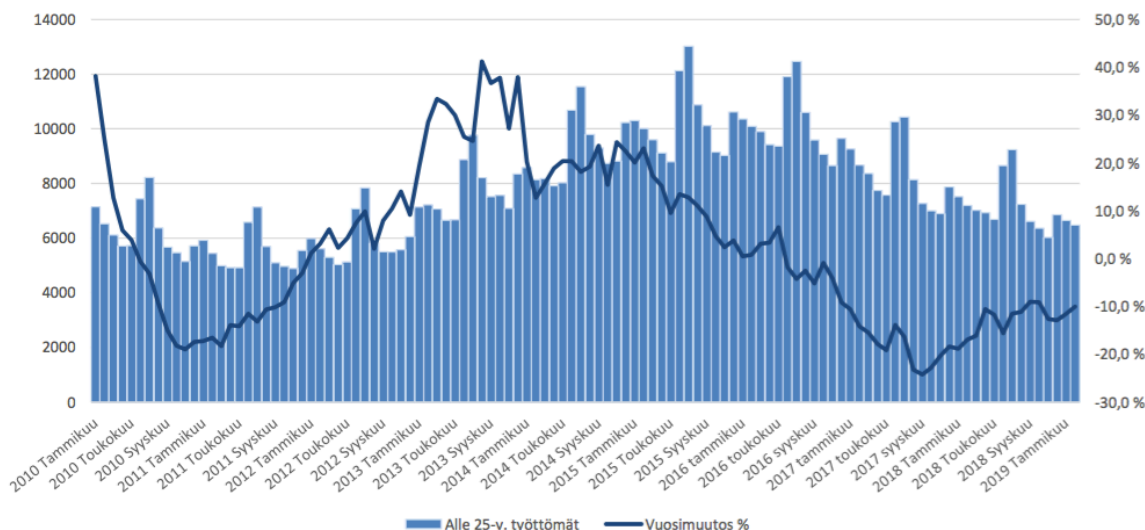
Nuorisotakuu koostuu kolmesta osasta:

1. Nuorten yhteiskuntatakuun mukaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta.
2. Koulutustakuun mukaan jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan koulutuspaikka lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin.
3. Nuorten aikuisten osaamisohjelman (NAO) tavoitteena on saada vaille toisen asteen tutkintoa olevia 20–29-vuotiaita suorittamaan tutkinto tai tutkinnon osia vuosina 2013–2016.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, eli ELY –keskus on tehnyt seurantaan Nuorisotakuun tunnusluvuihin vuodesta 2013 asti. Tarkastelun kohteena on uudenmaan kuntien nuorisotakuun piiriin kuuluvien työttömien nuorten määrän kehitys. Seuranta on kuukausittainen ja kaikki raportit ovat nähtävillä ELY –keskuksen sivuilla. Seuranta on kirjattu alueittain ja tämän opinnäytteen yhteydessä otin tarkasteltavaksi luonnollisesti Uudenmaan ELY –keskuksen seurantaraportit. Jokaiselle vuodelle ominaista on alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrän nousu etenkin heinäkuussa. Määrä lähtee kesäkuukausien jälkeen syksyyn taas laskemaan. Tämä on tyypillistä jokaiselle vuodelle.

Alle 25 -vuotiaat työttömät työnhakijat Uudellamaalla ja työttömyyden vuosimuutos (%)

(Lähde: TEM/Työnvälitystilasto, 1207.)

Kuva 1: Alle 25-vuotiaat työttömät työnhakijat Uudellamaalla ja työttömyyden vuosimuutos (%). Lähde TEM/Työnvälitystilasto, 1207.

Kuvasta voidaan päätellä työttömien nuorten määrän lähteneen kasvuun Nuorisotakuun aloitusajankohtana. Työttömyys on kasvanut hiljalleen vuoden 2016 toukokuulle, jonka jälkeen se on lähtenyt laskuun tähän päivään saakka. Kehityksen sisällä on tapahtuu kausivaihtelua kuten edellä mainitut kesäkuukaudet, mutta kuviosta saa ensisilmäyksellä jo kattavan kuvan työttömien työnhakijoiden määrän kehityksestä.

Arviointeja ja seuranta nuorisotyöttömyydestä ja Nuorisotakuun toteutumisesta tehdään myös kuntakohtaisesti. Esimerkiksi vuonna 2016 on julkaistu pääkaupunkiseudun tarkastustoimen arviointikertomus Nuorisotakuun toteutumisesta ja vaikuttavuudesta Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa. Kertomuksessa selvitetään kaupunkien strategisia ohjaustoimia ja koordinoitua nuorisotyöttömyyden laskeutumiseksi. Tuloksissa todetaan työttömyyden jopa lisääntyneen Nuorisotakuun aikana, mikä asettaa takuun toimivuuden kyseenalaiseksi. Espoon kaupunki on strategiansa, eli Espoo-tarinassa, linjannut viisi toimialaa ylittävää kehitysohjelmaa työttömyyden vähentämiseksi. Näistä oleellisin on Nuorten elinvoimaisuus -ohjelma.

Tätä ohjelmaa on koskenut myös Ohjaamo Espoo –hanke. Työllisyystakuun toteutumiseksi kaupungin toimesta on lisätty työkokeilu- ja oppisopimuspaikkoja sekä tehty aktiivista yhteistyötä oppilaitosten ja työviranomaisten kanssa. Nuorisotakuu pitää sisällään myös kuntoutuspalvelut, joita Espoon tapauksessa ovat olleet esimerkiksi sosiaalinen kuntoutus, kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, tuettu työllistäminen ja työpajatoiminta. Jokainen pääkaupunkiseudun kaupunki on siis luonut edellytyksiä nuorisotakuun vaikuttavuudelle ja toteutumiselle. Työllisyystilanne on kuitenkin ollut niin haastava, että toimenpiteistä huolimatta nuorten työttömyys on kuitenkin pitkittynyt ja Nuorisotakuu on todettu toteutumattomaksi pääkaupunkiseudulla. Raportti on kuitenkin vuodelta 2016, joka on ollut myös ELY –keskuksen seurantaraportin mukaan nuorisotyöttömyyden kasvun aikaa. (Arviointimuistio 2016).

2.2 Espoon Ohjaamotalo

Samana katon alle kerättyjä nuorten matalankynnyksen palveluita on kehitetty valtakunnan laajuisesti hyvin viime vuosien aikana. Tällä hetkellä Suomessa on noin 70 eri paikallista Ohjaamo. Espoossa aloitettiin vuonna 2015 rakentamaan myös omaa Ohjaamo Espoo –hanketta, joka kuului valtakunnalliseen Ohjaamo verkostoon. Koko hanke on ollut ESR-rahoitteinen, jonka tarkoituksena on ollut rakentaa verkostoyhteistyötä, joka yhdistää hajallaan olevat nuorten palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi. Näiden palveluiden piiriin nuori pääsee avaamalla vain yhden oven. Ohjaamo Espoon palvelukonseptia kehiteltiin vuosien 2015 – 2016 välillä, kunnes 2017 toiminta konkretisoitui entisestään moniammatillisen verkoston muuttaessa samoihin tiloihin Espoon Leppävaaraan. Tällä hetkellä Espoon Ohjaamotalon palveluihin kuuluvat Etsivä nuorisotyö, Monik ry:n Urax työhönvalmennus, Nuorten sosiaalityö, Omnia nuorten työpajat, ONNI Ohjaamoiden psykososiaalisen tuen hanke, Espoon tyttöjen talo, Vamos sekä TE –palvelut. (Ritvos 2018, 14-15).

Espoon Ohjaamotalon rakenteessa on määritelty vastaanoton, hyvinvoinnin, koulutautumisen ja työllistymisen näkökulmat. Näiden näkökulmien toteutumisesta vastaa edellä mainittu moniammatillinen asiantuntijoiden verkosto. TE –resurssit on kanavoitu TE –toimiston kautta. Tehtävänkuvaukset ja työnjohto tulee kaupungin puolelta. Kaiken kaikkiaan Ohjaamotalon verkostoon kuuluu noin 80 asiantuntijaa. Ohjaamotalon eri alojen asiantuntijoiden roolit kulkevat synergiassa toistensa kanssa.

Tämä juuri on tärkeä ja lähtökohtainen etu tämänlaisen palvelukokonaisuuden toimivuudessa. Tutkimuksellisessa osuudessa tarkastelen enemmän tätä ilmiötä Ohjaamotalon eri asiantuntijoiden näkökulmasta. (Ritvos 2018, 16).

2.3 Moniammatillinen yhteistyö

Opinnäytetyössäni lähestyn moniammatillisen Ohjaamotalon toimintaa TE – asiantuntijoiden roolin kautta. Ohjaamoissa työskentelee kuitenkin moniammatillinen verkosto, jonka yhteistyöstä jokainen taho hyötyy ja saa tukea omaan työhönsä. Moniammatilliseen työyhteisön työntekijöille kuuluu erilaisia toimenkuvia ja jokaisella on myös omat henkilökohtaiset asiakassuhteet hoidettavanaan. Asiakkuuksien hoitoa edistää merkittävästi verkoston ja muiden toimijoiden välitön läheisyys ja sen mukanaan tuoma apu. Moniammatillisen verkoston tuomat edut ja hyöty nousee merkittävästi esiin tutkimukseni haastattelujen kautta. Pohdinnat ja tulokset esittelen myöhempanä tarkemmin.

Moniammatillisuus käsitteenä johtaa 1980-luvun loppupuolelle. Kyseessä on yhteistyömuoto, missä eri asiantuntijat yhdistävät tietonsa ja osaamisensa jonkun työn ja tehtävän suorittamiseksi. Työelämässä voi olla usein tilanteita missä työskennellään saman lopputuloksen ja yhteisen asian kanssa, mutta samassa verkostossa toimivat verkoston jäsenet kokevat tavoitteiden olevan erillisiä. Loppukädessä tiedon ja osaamisen yhdistämisestä hyötyy eniten asiakas, jolle työtä tehdään. Onnistuakseen yhteisissä tavoitteissa verkostojen ja organisaatioiden on mahdollistettava dialogia tukevat rakenteet. Moniammatillisissa verkostoissa toimivien työntekijöiden roolit täytyvät olla mietittynä niin, että ne tukevat ja edesauttavat yhteistyön tekemistä. (Isoherranen, Rekola & Nurminen 2008, 32-34).

Roolien uudelleen määrittelyllä voidaan tarkoittaa päällekkäisten tehtävien poistamista ja sitä kautta työskentelyt kohdentamista ja tehostamista. Perinteisiä rooleja voidaan vapauttaa tai laajentaa (role release), että moniammatillisen verkoston jäsenet voivat sallia toisten ammattiryhmien ottaa ja omaksua heidän roolejaan myös omaan työhönsä. Tällöin verkostolla, tai tiimillä, on käytössään suuren asiantuntijaryhmän osaaminen. (Isoherranen ym. 2008, 36-40).

Esteenä hyvälle lopputulokselle saattaa olla oletus, että jokin työtehtävä ja aihe ei kiinnostaisi mitään muuta alaa. Tämä saattaa aiheuttaa työn pirstaloitumista jokaisen keskittyessään vain omaan työhönsä, vaikka saatettaisiinkin olla yhteisellä asialla. Voidaan puhua dialogin puuttumisesta, joka on moniammatillista yhteistyötä haittaava tekijä. (Isoherranen 2004, 30).

Tiimi- ja työryhmä –käsitteiden merkitys on muuttunut aikojen saatossa. Aikaisemmissa vaiheissa 1960- ja 1970-luvuilla tiimeistä puhuttaessa tarkoitettiin ryhmän sisäistä auttamista, avoimuutta ja hyviä ihmissuhteita. Toimintaympäristöjen muutos on vaikuttanut kuitenkin tiimi- ja työryhmäkäsitteisiin tultaessa lähemmäksi nykyäikää. Nämä toimintaympäristön muutoksiin vaikuttaneet tekijät ovat olleet tiedon lisääntyminen. Lisääntyneen tiedonmäärän hallitseminen vaatii uudelleen organisoimista ja rakenteiden muutoksia. Yhdelle asiantuntijalle lisääntyneen tiedonmäärän kautta kertynyt työmäärä voi alkaa käymään mahdottomaksi hallita. Tämä sen lisäksi, että yhteistyön merkitys hyvä lopputuloksen aikaan saamiseksi on muutenkin tärkeää. Kaikessa tässä on kyse jäykistyneiden ja vanhentuneiden rakenteiden uudelleen järjestämisestä kulloisenkin tilanteen tarvetta vastaavaksi. Kun roolit tiimien sisällä ovat hyvin suunniteltuja ja selkeitä, voidaan niihin jakaa valtaa ja vastuuta myös enemmän. Päätöksenteon ei tarvitse etäännyä ja moniammatilliset tiimit kykenevät asiakasläheisempään työskentelyyn ja pystyvät olemaan asiakasprosesseissa tiiviimmin mukana koko suhteen ajan. (Isoherranen ym. 2008, 84-87).

Arvioita esimerkiksi asiakastilanteista ja päätöksenteko moniammatillisissa ryhmissä, tiimeissä ja verkostoissa yksilön tekemänä ei ole tarkoituksenmukaista ja tehokasta hyvän lopputuloksen kannalta. Päätöksentekoon tulisi ihannetilanteissa mukaan eri asiantuntijoiden arvio, tieto ja osaaminen. Tämä johtuen siitä syystä, että usein asiakassuhteissa kyse ei ole esimerkiksi vain yhdestä ongelmasta, vaan parasta olisi käsittää ja hoitaa mahdollista moniongelmaisuuutta. (Isoherranen ym. 2008, 117).

Moniammatillisten tiimien itsenäisyys ja vastuunotto ei kuitenkaan tarkoita sitä, että se ei tarvitsi johtajuutta. Oppiviksi organisaatioiksi kutsutaan organisaatioita, jotka mahdollistavat työntekijöidensä kehittymisen ja oppimisen. Tätä kautta myös organisaation menestys paranee. Oppivan organisaation työntekijät kaipaavat perinteisistä johtamistyyleistä poikkeavaa kyseenalaistavaa ja uusia ajatusmalleja luovaa johtajuutta. Johtajan tulee itse näyttää esimerkkiä esimerkiksi innovatiivisuudella ja

avoimuudella. Oppivassa ja kehittyvässä organisaatiossa työntekijöiden osaamista johdetaan ja tuetaan. Johtajuus edellyttää silloin vuorovaikutusta ja työntekijöiden kuulluksi tuleamista. (Isoherranen ym. 2008, 150, 155).

2.4 Nuorisotyön rooli

Nuorisotyöllä on pitkät juuret ja sen vaikutukset ovat merkittäviä ja tärkeitä yhteiskunnan hyvinvoinnille ja nuorten kasvun tukemiselle. Nuorisotyön historian voidaan sanoa Suomessa ulottuvan yli 100 vuoden päähän. Kansallisliikkeiden synty 1800-luvun loppupuolella oli yksi merkkipaalu nuorisotyön syntymiselle. Suomessa esimerkiksi kristilliset nuorisojärjestöt, raittiusliikkeet ja partioliike olivat mukana vaikuttamassa nuorisotyön syntymiseen. Nuorisotyötä tehtiin vapaaehtoisesti, mutta vähitellen tuli tarve saada päteviä nuorisotyöntekijöitä toimintaan mukaan. (Soanjärvi 2011).

Myös Eurooppalaisen nuorisotyön juuret sijoittuvat 1800-luvun loppupuolelle. Perusta on katolisen kirkon flaamilaisessa opiskelijaliikkeessä, saksalaisessa *Wandervogel* nuorisoliikkeessä ja Englantilaisissa partiojärjestöjen liikkeissä. Wandervogel -liike vaikutti myös saksalaisen partioliikkeen syntyyn ja toimintaan ensimmäisen maailmansodan jälkeen. Kaikkien näiden liikkeiden tarkoituksena oli kuitenkin järjestää toimintaa nuorille esimerkiksi ulkoilun ja luonnossa olemisen muodoissa. (Vercshelden, Coussée, Wan de Walle & Williamson 2009, 169).

Tämän opinnäytteen kontekstissa käsittelen nuorisotyön roolia kuitenkin etsivän nuorisotyön näkökulmasta. Koska Ohjaamot ovat melko uusi ilmiö, on myös nuorisotyön muotoa kohdennettu Ohjaamo –malliin sopivaksi. Tähän tarpeeseen vastaa etsivä nuorisotyö. Etsivien nuorisotyöntekijöiden työyhteisönä ja toimipisteenä Espoossa toimiikin juuri Ohjaamotalo. Etsivällä nuorisotyöllä tarkoitetaan erityisnuorisotyötä, joka mahdollistaa tässä kontekstissa myös yksilöllisemmän nuoren kohtaamisen.

Vaikka etsivää nuorisotyötä on tehty suomessa 1990-luvulta alkaen, on sen rooli ja merkitys selkeytynyt vasta 2010-luvulle tultaessa. Vuonna 2011 etsivä nuorisotyö kirjattiin nuorisolakiin, jonka jälkeen opetus- ja kulttuuriministeriö alkoi myöntämään kunnille myös säännöllisempää avustusta työn toteuttamiseksi. Nuorisolain 10 §:ssä

määritellään etsivän nuorisotyön tehtävät ja tavoitteet. Tämä kirjaus on olennainen ohjenuora etsivän nuorisotyön toteuttamiselle esimerkiksi kunnallisessa nuorisotyössä. Etsivän nuorisotyön muoto perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön. Työhön ei liity esimerkiksi nuorelle koituvia sanktioita. Etsivän nuorisotyön tarkoitus on tukea ja täydentää olemassa olevia nuorten palveluita. Palveluiden ulkopuolelle ohjausta tarvitsevien jääneiden nuorten tavoittaminen on keskeisin tehtävä etsivässä nuorisotyössä. Nuoren mukana kulkeminen, ohjaaminen ja kohtaaminen ovat kuvaavia ilmaisuja etsivässä nuorisotyössä. Erityistä huomiota tässä työmuodossa kiinnitetään syrjäytymisen riskissä oleviin nuoriin. Etsivä nuorisotyö pystyy toimimaan monenlaisissa toimintaympäristöissä. Tämä tukee sopivuutta toimia myös Ohjaamoissa yhteistyössä muun verkoston kanssa. Perinteiseen nuorisotyöhön poiketen etsivä nuorisotyö mahdollistaa myös yksilöohjauksen. (Vilen 2018).

Keskustelua etsivän nuorisotyön ja Ohjaamo -toiminnan välisestä ristiriidasta on käyty eri puolilla suomea. Ristiriitaisuuksilla tässä tapauksessa viitataan siihen tapahtuuko ohjaustyö etsiviltä Ohjaamoille, vai Ohjaamoilta etsiville? Espoon Ohjaamotalon tapauksessa tämä ei kuitenkaan ole ongelma, päinvastoin. Jatkossa esitellyissä tuloksissa todetaankin, että Espoon Ohjaamotalon etsivät nuorisotyöntekijät ovat ottaneet jo hankeaikana moniammatillisen verkoston positiivisesti vastaan. Etsivät ovat esimerkiksi toivoneet hankeaikana TE –asiantuntijoita pysyväksi osaksi Ohjaamotalon toimintaa. Tämä tukee moniammatillisen työn tekemisen ja dialogin perus periaatteita. (Kohtaamo 2019).

2.5 Palveluihin hakeutuvat nuoret

Ohjaamotalon palvelut on tarkoitettu alle 30-vuotiaille nuorille. Myös TE –asiantuntijat työskentelevät tämän kohderyhmän kanssa ja vastaavat osaltaan nuorten palvelukokonaisuuksista ja palvelupoluista. Kohderyhmä ja ikäraja ovat samoja nuoriso- ja yhteiskuntatakuun määritelmän kanssa. Sen mukaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tulee tarjota työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikkaa. TE –palveluissa alle 25-vuotiailla, joilla ei ole peruskoulun tai lukion jälkeistä tutkintoa, on velvollisuus hakea ammatillisia valmiuksia antavaan koulutukseen. Koulutukseen hakeminen liittyy suoraan

nuoren työttömyysetuuksiin. Etuuksien saamisen edellytyksenä on joko ammatillisen tutkinnon suorittaminen, oleminen vähintään 21 kalenteriviikkoa työssäoloehtoon luettavassa työssä, osallistuminen työllistämistä edistäviin palveluihin, päätoiminen opiskelu, työllistyminen päätoimisesti yrittäjänä tai omassa työssä, tai kunnes täyttää 25-vuotta. Menetettyä työttömyysetuutta voi kuitenkin saada, jos osallistuu työkokeiluun tai johonkin muuhun työllistymistä edistävään palveluun. (TE –palvelut 2019).

Ohjaamotalon TE –palveluihin hakeutuvat nuoret yleisimmin tarvitsevat apua opiskeluun, työhön ja arjen hallintaan liittyvissä asioissa. Kun nuoren täytyy hakea asuntoa, opiskelu- tai työpaikkaa itselleen, TE –asiantuntijat ovat mukana auttamassa. Myös talous- ja sosiaalipalveluiden asioissa apua annetaan. Nuoret voivat hakeutua palvelujen piiriin esimerkiksi starttipisteiden ja päivystysten kautta.

2.6 Lain näkökulma

TE –palveluiden toimintaa ohjaa lait ja velvoitteet. Ohjaamotoimintaa ei kuitenkaan ole laissa määritelty, vaikka sen sisäisiin toimintoihin vaikuttavat kuitenkin eri lain kohdat. Tämä herättää kysymyksen voisiko Ohjaamotoiminta olla lakiin kirjattuna omana kohtanaan? Mielestäni se olisi perusteltua, koska valtakunnallisesti Ohjaamotoiminta on jo saavuttanut vakiintuneen ja merkittävän jalansijan nuorten tuki- ja ohjauspalveluiden näyttämönä.

Tämän opinnäytetyön yhteydessä oleellisia lainkohtia ovat *valtion virkamieslaki*, *työttömyysturvalaki*, *laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta*, *laki kuntouttavasta työtoiminnasta* sekä *nuorisolaki*. Virkamieslaki koskettaa TE –asiantuntijoiden työtä jo lähtökohtaisesti siinä, että TE -asiantuntijan tehtävässä ollaan virkamiestyön suorittajana ja työnantajana on valtio.

Työttömyysturvalain tarkoituksena on mahdollistaa ja parantaa työttömän työnhakijan edellytyksiä päästä takaisin työmarkkinoille ja korvata työttömyydestä johtuvia taloudellisia menetyksiä. Toisin sanoen tällä lain kohdalla tarkoitetaan etuuksien maksamiseen liittyviä säädöksiä ja menettelytapoja. Työttömän työnhakijan perustoimeentulo turvataan työttömyyspäivärahalla ja työmarkkinatuella. Olennaista työttömällä on olla rekisteröityneenä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistoon. Työnhaku tulee olla myös voimassa sekä toimistossa asiointi tulee tehdä toimiston edellyttämäl-

lä tavalla. Työssäoloehdon tulee myös täyttyä lain kuvaamalla tavalla. (Työttömyys-turvalaki 1290/2002).

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun laissa tarkoitetaan tämän opinnäytetyön kannalta olennaisimpana asiana asiakkaan palvelutarpeen arvioimista. Tämä asia korostuu Ohjaamoiden kaltaisissa paikoissa, joissa tarkoituksena on tehdä yksilöllistä polkua asiakkaan tarpeiden mukaan. Lain mukaan asiakkaalle on tarjottava myös muunlaisia palveluita työvoimapalveluiden lisäksi, jos niille on tarvetta. Ohjaamotalon asiakkailla on usein moniongelmaisuuksia ja he tarvitsevat laajempaa moniammatillista apua ongelmiinsa. (Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta. 916/ 2012).

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta liittyy pitkäaikaistyöttömänä olevan henkilön edellytysten parantamiseen uudelleen työllistymiseksi. Henkilö on saanut pitkään jatkuneen työttömyyden aikana työmarkkinatukea tai työllisyystukea. Lain tarkoituksena on edistää henkilön mahdollisuuksia osallistua koulutukseen TE –viranomaisen tarjoamaan työvoimapalveluun. Oleelliset avainsanat tässä tapauksessa ovat *aktivointisuunnitelma ja kuntouttava työtoiminta*. Kuntouttavalla työtoiminnalla tarkoitetaan edellä mainittuja asioita. Aktivointisuunnitelma on taas nimensäkin mukaisesti suunnitelma, joka laaditaan työllistymisedellytysten ja elämänhallinnan parantamiseksi yhdessä TE –toimiston, kunnan ja työttömän henkilön kanssa.

Moniammatillisen Ohjaamotalon toimintaa koskettaa myös nuorisolaki. Tämä laki kulkee etsivien nuorisotyöntekijöiden mukana, mutta esimerkiksi lain ensimmäinen kohta sopii myös täydellisesti myös TE –asiantuntijoiden työnkuvaan. Tämän kohdan mukaan lain tavoitteena on *edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa*. Lain kohta toteutuu tavoitteena saada nuoria mukaan tekemään päätöksiä oman henkilökohtaisen polun rakentumisesta. Se vastaa myös tässä työssä myöhemmin käsiteltyyn vapaaehtoisuuteen eri vaihtoehtojen pohdintaan. Myös nuorisotyöntekijöitä tämä laki velvoittaa monialaiseen yhteistyöhön muiden Ohjaamotalon verkoston jäsenien kanssa. (Nuorisolaki 1285/2016).

”Paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, jonka kohderyhmänä ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret. Verkoston tai muun yhteistyöryh-

män tulee toimia vuorovaikutuksessa nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorten palveluja tuottavien yhteisön kanssa.” (Nuorisolaki 1285/2016 §9)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyö on työelämälähtöinen tutkimuksellinen kehittämistyö. Opinnäytetyö on sekä tieteellistä tutkimusta, arkiajatteluun perustuvaa kehittämistä. Aluksi kehittämiskohde on tunnistettava ja määritettävä alustavat tavoitteet. Kohteeseen tulee perehtyä teoriassa ja käytännössä. Tämän jälkeen tehtävä määritetään ja rajataan. Tietoperustaa aletaan laatia sekä lähestymistapaa ja menetelmää suunnitellaan. Kun edellä mainitut vaiheet on työstetty, aletaan hanketta toteuttamaan tavoitteena päästä kehittämisprosessin lopputuloksiin ja arviointiin. Opinnäytetyössä tarvitaan projektityön ja kehittämistyön osaamista. Näitä kuvaa hyvin tarve työn suunnitelmallisuudelle ja sen mukaiselle etenemiselle. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 17-24).

Opinnäytetyöni suunnitelmavaiheessa halusin kartoittaa Espoon Ohjaamotalon nuorten TE -palveluita. Tätä varten aloin rajaamaan aihetta TE -asiantuntijoiden tekemän työn kautta tutkimalla heidän rooliaan Ohjaamotalossa. Ohjaamotalo kokonaisuudessaan olisi myös mielenkiintoinen tutkimuksen kohde, mutta tässä tapauksessa aivan liian laaja. Ohjaamotoiminta on valtakunnallisesti käynyt jo läpi alkuvaiheen ja myös Espoon Ohjaamotalo on siirtynyt hankevaiheesta vakiintuneeseen malliin. Ohjaamoiden sisältämät verkostot ovat niin laajat, että on parempi keskittyä johonkin tiettyyn aihealueeseen Ohjaamoiden sisällä. Tutkimuksessani pääasiallinen tehtävänä oli selvittää ja kuvata TE -asiantuntijoiden roolia Espoon Ohjaamotalossa. Lähestymistapa tässä tutkimuksessa on tapaustutkimus. Tämä lähestymistapa soveltuu hyvin esimerkiksi kuvaamaan ja ymmärtämään erilaisia tilanteita, toimintoja, prosesseja ja suhteita (Ojasalo ym. 2009, 53).

”Tapaustutkimuksessa tapaus ei ole otos jostakin isommasta joukosta eikä tutkimuksella pyritä tilastolliseen yleistämiseen: tapaista tutkitaan huomioimalla paikalliset, ajalliset ja sosiaaliset tilanteet ja yhteydet. Kehittämistyössä tarkoituksena on tuottaa uutta tietoa kehittämisen tueksi.” (Ojasalo ym. 2009, 53).

Koska Ohjaamoissa merkittävässä asemassa on alle 30-vuotiaiden nuorten työllisyyteen liittyvät palvelut, rajasin opinnäytetyön kuvaamaan ainoastaan nuorten TE – palveluita. Tutkimukseni on kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus. Aineistonkeruumenetelmänä on puolistrukturoitu haastattelu.

3.1 Kohderyhmä ja tutkimuskysymykset

Espoon Ohjaamotalossa työskentelee yhdeksän TE –asiantuntijaa, joista haastattelin kuutta tätä opinnäytetyötä varten. Osalla haastatelluista TE –asiantuntijoista oli aikaisempaa työkokemusta emotoimiston puolelta. TE –asiantuntijoiden lisäksi haastattelin kolmea Ohjaamotalossa työskentelevää Etsivää Nuorisotyöntekijää. Haastattelukysymykset oli suunniteltu niin, että niihin voi vastata myös muutkin kuin TE –asiantuntijat. Keräämällä tietoa myös muilta moniammatillisen verkoston työntekijöiltä sain laajempaa näkemystä Ohjaamotalossa tehdyistä TE –palveluista. Aihe nousi esille Ohjaamotalon TE –asiantuntijoilta ja tarkoituksena oli tuoda näkyväksi uudenlaista työmuotoa perinteisen mallin rinnalle.

Tutkimuskysymyksiä opinnäytetyössäni ovat:

1. Minkälainen on TE –asiantuntijan rooli Espoon Ohjaamotalossa?
2. Eroavaisuudet Ohjaamotalon ja TE –toimiston välillä?

Haastattelukysymykset (Liite 1) vastaavat suoraan myös näihin tutkimuskysymyksiin. Haastattelut sain sovittua melko lyhyelle aikavälille ja vastaanotto oli tutkimustani kohtaan positiivinen. Halusin saada laajempaa näkökulmaa ottamalla haastatteluihin mukaan myös Etsivän nuorisotyön työntekijöitä.

3.2 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivinen tutkimus, eli laadullinen tutkimus sisältää teoreettista sekä empiiristä tietoa. Laadullista tutkimusta voidaan kuvata sateenvarjona, joka kattaa alleen erilaisia kapeita ja laajoja merkityksiä. Opinnäytetöissä lähdeaineistona on tyypillistä itse

kerätyn teorian (ts. tietoperustan) lisäksi muiden ihmisten tuottaman empiirisen tiedon hyödyntäminen. Tämän opinnäytetyön tapauksessa lähdeaineistoa on kerätty Ohjaamotalon asiantuntijoita haastattelemalla. (Tuomi & Sarajärvi 2017, 11-20)

Ero kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen välillä voidaan karkeimmillaan kuvata ei-numeraalisen ja numeraalisen. Laadullisen aineiston keruumenetelminä voi olla esimerkiksi erilaiset haastattelut ja havainnoinnit. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimussuunnitelma myös elää tutkimushankkeen mukana. Tämän opinnäytetyön tapauksessa haastattelut ovat vaikuttaneet myös tietoperustassa käytetyn teorian valikoitumiseen. Ideapaperi ja alustava tutkimussuunnitelma on tehty ennen prosessin alkua ja tutkimus- ja haastattelu kysymykset on yhdessä tilaajan kanssa valikoitu. Kysymykset eivät sinänsä ole tutkimushankkeen aikana muuttuneet, mutta painotuksia ja rajoituksia on tehty selkeyttämään työn kokonaisuutta. Opinnäytetyön kirjoittaminen on tapahtunut vuoropuhelussa tilaajien ja oppilaitoksen ohjaavan lehtorin kanssa. Opinnäytetyötä ja lähetetty ko. osapuolille luettavaksi ja kommentoitavaksi, jonka jälkeen tekstiin on tarvittaessa tehty tarkennuksia ja korjauksia. Avoin tutkimussuunnitelma mahdollistaa aineistonkeruun, analyysin, tulkinna ja raportoinnin kietoutumisen yhteen. Tutkijalle laadullinen tutkimus tarjoaa mahdollisuuden joustavaan tutkimuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston kattavuutta ei kannata niinkään mitata esimerkiksi haastateltavien määrällä, vaan aineiston edustettavuudesta. Tätä voidaan arvioida ja mitata *kylläännyttämällä*, millä tarkoitetaan samojen vastausten toistuvuutta tutkimuksen edessä. (Eskola & Suoranta, 1998).

3.3 Puolistrukturoitu haastattelu aineistonkeruumenetelmänä

Haastattelu on yksi yleisimmistä tavoista kerätä laadullista aineistoa. On olemassa erilaisia haastattelutyypppejä kuten *strukturoidu-* , *puolistrukturoitu-* , *teema-* ja *avoin*, ja *ryhmähaastattelu*. Näiden lisäksi on useita muitakin aineistonkeruumenetelmiä kuten havainnointi, eläytymismenetelmä, toimintatutkimus jne. Tämän opinnäytetyön yhteydessä puolistrukturoitu haastattelu oli luontevin tapa aineistonkeruulle. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysytään kaikilta haastateltavilta samat kysymykset. Valmiita vastausvaihtoehtoja ei kuitenkaan anneta, niin kuin strukturoidus-

sa haastattelussa. Haastateltavat saavat täten vastata kysymyksiin omin sanoin. (Eskola ym. 1998, 65-92)

”Puolistrukturoitu haastattelu etenee niin, että kaikille haastateltaville esitetään samat tai likipitään samat kysymykset samassa järjestyksessä”
(Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

3.5 Aineisto ja analyysi

Aineiston analyysillä on tarkoitus luoda selkeyttä tutkittavaan aineistoon ja sen avulla tuoda uutta tietoa tutkittavasta kohteesta. Laadullisen aineiston analysointia varten ei ole olemassa yhtä selkeää ja oikeaa tapaa. Tässä opinnäytetyössä analysoin tuloksia *sisällönanalyysin* keinoin. Laadullisessa analyysissä aineisto tulee järjestää keräämisen jälkeen. Haastattelin opinnäytetyötäni varten kuutta TE –asiantuntijaa ja kolmea etsivää nuorisontyöntekijää. Haastattelut tallensin kahdelle eri laitteelle ja jokaiselle haastateltavalle kerroin vastauksia käytettävän opinnäytetyössä ja tallenteita säilytettävän vain sen tekoprosessin ajan (ks. Liite 1. Haastattelurunko). Haastatteluvastaukset litteroin ensin yksilöllisesti haastateltavien välillä. Tämän jälkeen kokosin ja koodasin jokaisen haastateltavan vastaukset eri kysymysten välillä. Kokosin vastaukset kysymyksittäin erilliselle dokumentille, missä hyödynsin eri värejä selkeyttämään jokaisen haastateltavan vastauksia. Haastatteluissa oli todettavissa *kylläntymistä*, jolloin samoja vastauksia eri haastateltavien välillä alkoi ilmentyä. Tämä vahvisti aineistokeruun tulosten luotettavuutta. Analysointitavassani oli piirteitä on myös aineistolähtöisestä analyysistä. Periaatteessa tapa muistutti osittain teemahaastattelulle ominaista *teemoittelua*. Puolistrukturoidulla sekä teemahaastattelulla saatetaankin joissain yhteyksissä tarkoittaa samaa asiaa, koska ne muistuttavat toisiaan. Analyysissä käytin myös osittaista *tyypittelystä*, missä etsin samankaltaisuuksia eri vastausten välillä. Tulosten jäsentely on kuitenkin analyysin lopputuloksen kannalta on tärkeää ja tarkoituksen mukaista. (Tuomi ym. 2017, 88-) (Suoranta yms. 1998, 103-136).

3.6 Eettisyys ja luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen ollessa kyseessä lähdeaineiston kerääminen on kokonaisvaltaista tiedonhankintaa luonnollisista ja todellisista tilanteista. Tarkoituksena on saa-

da tutkittavien näkökulmat ja ääni kuuluviin. Tämä korostaa tutkijan vastuuta tietojen oikeanlaisesta käytöstä ja hyvistä tutkimuseettisistä tavoista. Tutkimuksen tulisi noudattaa sisäistä johdonmukaisuutta sekä olla eettisesti kestävä. (Tuomi ym. 2017).

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan hyvän tieteellisen tutkimuksen tapojen mukaista on noudattaa rehellisyyttä, eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä, lähteiden viittaamista asianmukaisella tavalla, hankkia tarvittavat tutkimusluvut, kaikkien osapuolien hyväksyntää sekä mahdollisten rahoituslähteiden ja muiden sidonnaisuuksien ilmoittaminen asianosaisille. (TENK 2012).

Tämän opinnäytetyö on tehty Humanistisen ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeiden mukaisesti. Yhteistyösopimus opinnäytetyön tekemisestä on allekirjoitettu Espoon Ohjaamotalon päällikön, Uudenmaan TE –toimiston Espoon toimipaikan osaamisen ja kehittämisspalvelujen palvelupäällikön, oppilaitoksen sekä opiskelijan toimesta. Ehdotin haastattelu- ja tutkimuskysymyksiä tilaajille alkupalaverissa, missä niitä pohdittiin yhteisesti, tehtiin muokkauksia ja lopuksi hyväksyttiin. Haastatteluun osallistuneet Ohjaamotalon työntekijät ovat olleet täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden haastattelu on perustunut vapaaehtoisuuteen. Haastattelut on tehty anonyymisti ja haastatteluaineistot on kerrottu hävitettävän opinnäytetyöprosessin jälkeen.

Laadullisen tutkimuksen haastattelukysymysten pohtiminen ja valitseminen tapahtui yhteistyössä työn tilaajan kanssa. Tutkimuskysymystä / -kysymyksiä pohdittaessa ehdottamani haastattelukysymykset täsmäsivät hyvin tilaajan ajatusten kanssa. Valituilla haastattelukysymyksillä saatiin kiinnostavaa tietoa tutkittavasta aiheesta.

Haastattelujoukon valitsemista pohdittiin myös yhdessä tilaajan kanssa. Päätimme haastattelujen kohdistuvan Ohjaamotalon TE –asiantuntijoihin ja etsiviin nuorisotyöntekijöihin. Haastatteluja ei lähdetty toteuttamaan esimerkiksi emotoimiston puolelle, tai muiden kuntien Ohjaamoiden työntekijöille.

Haastattelukysymykset suunnittelin soveltuviksi myös muulle Ohjaamotalon henkilökunnalle, kuin vain TE –asiantuntijoille. Tämän ansiosta samoilla kysymyksillä saatiin luotettavia vastauksia tavoiteltuun aiheeseen eri työntekijöiden näkökulmasta. Tämä lisäsi tutkimuksen luotettavuutta varsinkin vastausten kylläntymisen ilmaantuessa eri ammattikuntien työntekijöiden vastauksia analysoitaessa.

Kuusi Ohjaamotalon TE –asiantuntijaa sekä kolme etsivää nuorisotyöntekijää osallistui haastatteluihin. Myönteisyys osallistumiseen oli jokaisen kohdalla kiitettävää. Osa TE –asiantuntijoista oli työskennellyt aikaisemmin myös emotoimiston puolella, joka antoi aineiston sisältöön enemmän kokemusasiantuntijuutta ja näkökulmaa. Haastateltavilla oli sopivasti eri taustoja ja kokemuksia tulosten ja johtopäätösten pohtimisen kannalta.

Tämän opinnäytetyön ollessa tapaustutkimus, laadullinen tutkimus ja puolistrukturoitu haastattelu aineistonkeruumenetelmänä ovat yleisiä ja hyviä tapoja kerätä aineistoa. Ne sopivat hyvin myös tämän opinnäytetyön toteuttamiseen.

4 TUTKIMUSTULOKSET

Haastattelin opinnäytetyötäni varten kuutta Espoon Ohjaamotalon TE –asiantuntijaa sekä kolmea etsivää nuorisotyöntekijää. Pohdin valintoja haastateltavien välillä itsenäisesti, sekä yhdessä työn tilaajan kanssa. Päädyttiin valitsemaan haastateltavat Ohjaamotalon sisältä. Ohjaamotalon TE –asiantuntijoista osalla on työkokemusta myös emotoimiston puolelta. Kokoamalla haastattelijoukko asiantuntijoista joilla on työkokemusta sekä Ohjaamotalosta että emotoimistosta, saatiin kattavampaa näkökulmaa tuloksia varten. Lisäksi myös Ohjaamotalon etsivien nuorisotyöntekijöiden mukaan ottaminen antoi tuloksiin lisää näkökulmaa. Vaihtoehtoina olisi ollut myös lähteä haastattelemaan TE –asiantuntijoita esimerkiksi Uudenmaan TE –toimistolle, tai muiden kuntien Ohjaamoihin. Tähän ei kuitenkaan päädytty yhteisymmärryksessä tilaajien kanssa, koska opinnäytetyössäni on kyse Espoon Ohjaamotalon TE –palveluista. Uudenmaan TE –toimistosta käytetään jatkossa tulosten käsittelyssä nimitystä *emotoimisto*. Tämä on työntekijöiden itsensä käyttämä ilmaisu Uudenmaan TE –toimistosta. TE -asiantuntijoiden lisäksi otin haastatteluihin mukaan edellä mainittuja etsiviä nuorisotyöntekijöitä, koska he toimivat myös Ohjaamotalossa ja pystyvät osaltaan arvioimaan ja vastaamaan samoihin kysymyksiin TE –asiantuntijoiden kanssa. Tämän opinnäytetyön tutkimustulokset perustuvat haastatteluissa kerättyihin aineistoihin.

Kuva 2: Haastatteluihin osallistuneet työntekijät (n=9).

Ennen tarkempaa tulosten tarkastelua voidaan todeta, että haastatteluissa nousi vahvasti esille lähellä ja saman katon alla olevan moniammatillisen verkoston tuomat hyödyt Ohjaamotalon toiminnassa. Lisäksi paikkana Ohjaamotalo mahdollistaa kuvauksensakin mukaisesti matalankynnyksen palvelut nuorille. Asiakkaan kohtaaminen ja yksilöllisen polun rakentaminen ovat tiiviisti mukana Ohjaamotalossa tehtävässä asiantuntijatyössä.

4.1 TE –asiantuntijana Ohjaamotalossa

TE –asiantuntijoiden työnkuva Ohjaamotalossa on moninainen. Asiantuntijat ylläpitävät asiakastietoja uratietojärjestelmässä, antavat asiakkaille neuvontaa työvoimapolitiittisten edellytysten osalta, antavat työvoimapolitiittisia lausuntoja ja tekevät tarvittaessa selvityspyyntöjä. Asiantuntija laatii kirjallisia lausuntoja asiakkaan tilanteesta esimerkiksi eläke- ja koulutushakemusten liitteeksi. Osallistuvat palveluprosessien ja –tuotteiden kehittämiseen. Asiantuntijan tehtäviin kuuluu työjärjestyksen mukainen päätöksenteko. Edellä mainitut ovat perustyönkuvaan määriteltyjä tehtäviä.

Ohjaamotalon TE –asiantuntijoilla on perustehtävien lisäksi myös muita tehtäviä. Näitä ovat muun muassa työnhakuinfo kerran kuukaudessa, joista asiantuntijat lä-

hettävät kutsut asiakkaille. Kerran kuussa uusille asiakkaille järjestetään *aamukahvilitaisuus*, jonka jälkeen varataan aikoja henkilökohtaisille tapaamisille. Joka viikko on *työnhakutorstai*, mihin nuoret (asiakkaat) voivat tulla tekemään esimerkiksi CV:tä, saamaan apua työhakemusten teossa ja työpaikkojen etsinnässä. Ohjaamotalon yhteydessä on starttipiste, mihin nuoret voivat tulla vapaaehtoisesti tapaamaan arkisin Ohjaamotalon eri asiantuntijoita. Tällä starttipisteellä myös TE –asiantuntijat päivystävät. Toinen starttipiste on Matinkylän Isossa omenassa, missä asiantuntijat myös tekevät päivystysvuoroja. Pääsääntöisesti päivystykset kuitenkin tapahtuvat Leppävaaran starttipisteen yhteydessä. Emotoimistosta Ohjaamotaloon siirtyville uusille asiakkaille järjestetään henkilökohtainen ajanvaraus. Uusia asiakkaita tulee Ohjaamotaloon myös esimerkiksi KELA:n ja sosiaalitoimiston kautta. Aktivointisuunnitelmia tehdään 1-2 kertaa kuukaudessa. Työllisyysuunnitelmien ajan tasalla pitäminen kuuluu TE –asiantuntijoiden työhön.

Asiantuntijat järjestävät *korttikoulutuksia* esimerkiksi hygieniä-, anniskelu- ja työturvallisuuskorttien saamiseksi. Omnian työpajatoiminnalle on varattu puhelinaika kerran viikossa konsultointia varten. Asiantuntijat voivat kuuluva työ-, koulutus-, hyvinvointi-, vastaanottotiimeihin, jotka kokoontuvat verkostopalaverien muodossa eri yhteistyökumppanien kanssa. Omia *rekrytilaisuuksia* pidetään kerran viikossa ja lisäksi on Espoon kaupungin rekrytilaisuudet. Moniammatillisissa asiakastapaamisissa esimerkiksi tehdään esimerkiksi sosiaali- ja nuorisopalveluiden työntekijöiden kanssa. Näissä tapaamisissa tehdään työkokeilu- ja kuntouttavan työtoiminnan sopimuksia. Näistä suuri osa on Omnian työpajatoimintaa. Arjenhallinnan ja pitkäaikaistyöttömyyden tukemista, että nuori pääsisi takaisin arkeen ja esimerkiksi opiskelemaan. Päätehtävä on asiakkaan kokonaisvaltainen polusta vastaaminen, missä luodaan verkosto nuorelle hänen tarpeidensa ja tavoitteidensa mukaisesti. TE –asiantuntijat ovat nuorille helposti saatavilla ja tavoitettavissa koko ajan. Ohjaamotalon koko moniammatillinen verkosto konsultoi toisiaan koko ajan, joka edesauttaa työn tekemistä ja asiakkaan, eli nuoren tilanteen paranemista.

”TE –asiantuntija ylittää työkkärin puolella, tai täällä on aika kärki kaikessa. Nuori kun lähtee hakemaan toimeentulotukea, asumistukea, mitä tukia hyvänsä, niin aina hänet lähetetään ensimmäisenä TE –asiantuntijan pakeille selvittämään työttömyysturvansa.”

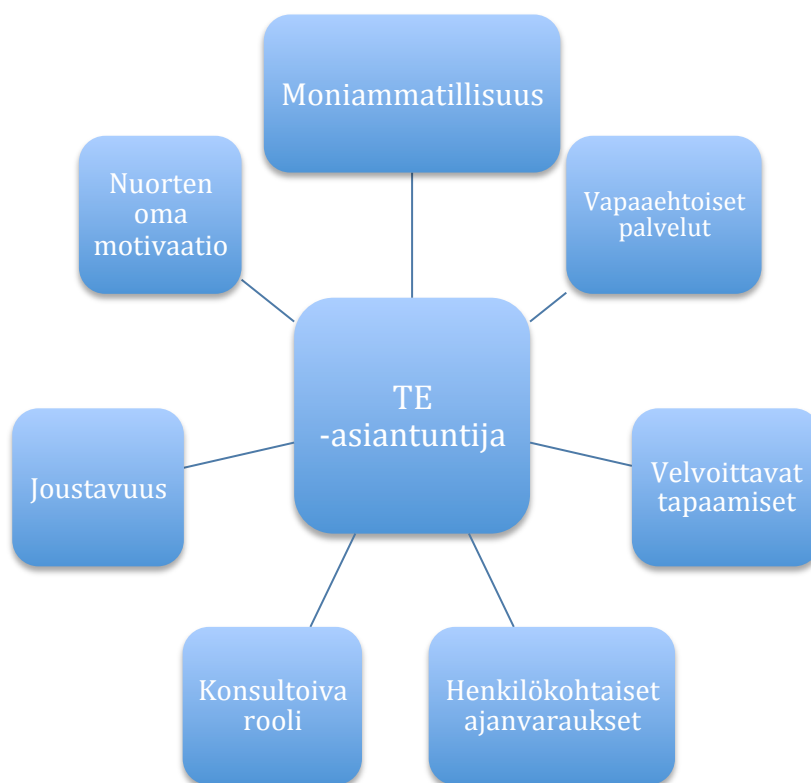
”Rooli on täällä hyvinkin paljon konsultoiva. Autetaan etsiviä ja ylipäättään verkostoa. Meillä on hirveän tärkeä rooli siinä, että me sanoitetaan ja avataan esimerkiksi päätöksien lausuntoja muille.”

Kokonaisvaltaisuus ja moninaisuus kuvaavat hyvin TE –asiantuntijoiden roolia Ohjaamotalossa. Haastatteluissa kerätyssä aineistoissa nousi esiin TE –asiantuntija –nimikkeen eräänlainen haasteellisuus. Tämä johtuu siitä, että Ohjaamotalossa työskentelevien TE –asiantuntijoiden rooli näyttäytyy usein nuorille erilaisena, kuin emotoimiston puolella. Nuorelle saattaa tulla yllätyksenä, että Ohjaamotalon TE –asiantuntijat hoitavat täysin samoja asioita, kuin emotoimiston virkailijatkin. Tämä hämmennys nuorten kohdalla on selitettävissä esimerkiksi sillä, että rooli Ohjaamotalon kaltaisessa ympäristössä ei ole niin virkamies- ja virastomainen.

”Täällä ei kyllä ole sellainen tavanomainen virkamiesrooli. Monet meidän asiakkaista ei edes tiedä, että me olemme TE –virkailijoita.”

TE –asiantuntijan työ on asiakastyötä suurimmaksi osaksi. Tapaamisia sovitaan ajanvarauksella aivan samalla tavalla, kuin emotoimistonkin puolella. Erona kuitenkin mahdollisuus toimia intensiivisemmin ja tavata asiakkaita tarpeen mukaan useammin. Moniammatillisen verkostotyöskentelyn lisäksi. Nuorelle rakennetaan yksilöllistä polkua hänen tarpeidensa mukaan, mihin saadaan helposti verkoston muita työntekijöitä avuksi. Ohjaamotalossa pystyy auttamaan nuorta kaikessa niin, ettei tarvitse ohjata nuorta jonnekin muualle.

Etsivän nuorisotyön näkökulmasta esimerkiksi erilaisten rekrytointitilaisuuksien ja työnhakuun liittyvien työpajojen järjestämisen yhteydessä TE –asiantuntijoiden ammattitaito pääsee hyvin esiin. Ohjaamohankkeen aikana etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä kysyttiin mitä he tarvitsisivat pysyväksi tueksi toimintaan ja he vastasivat, että TE –asiantuntijoita.

Kuva 3: TE –asiantuntijan työhön liittyviä käsitteitä ja ilmaisuja.

4.2 Vapaaehtoisuus ja velvoittavuus

TE –palveluiden asiakkuuksien vapaaehtoisuus Ohjaamotalossa ei ole yksiselitteistä. On velvoittavia kutsuja ja tapaamisia, mutta toisaalta tarjolla on myös vapaaehtoisuuteen perustuvia palveluita ja toimintoja. Työnhaku ja työllisyysuunnitelmien päivitykset ovat esimerkiksi on sidottu tapaamisiin. Pyrkimyksenä on kuitenkin olla joustavia, ymmärtäväisiä ja asiakaslähtöisiä tapaamisten järjestämisessä. Jos nuorella on esimerkiksi muuta menoa, niin pyritään siirtämään tapaamista ja tällä tavalla ymmärtämään ja auttamaan nuoren tilannetta. Lähtökohtana on kuunnella nuorta miksi ei tullut, eikä antaa heti karensia.

”Meillä on myös niitä velvoittavia kutsuja siinä vaiheessa, jos nuoria ei tavoiteta. Se ei ole mikään päätavoite vaan enemmänkin se, että sitoutuisi siihen mitä hän haluaa. Edetään sen mukaan mikä on asiakkaan oma toive ja mitkä on hänen voimavarat.”

Ohjaamotalon TE –palveluissa pystytään tarjoamaan niin monenlaisia vaihtoehtoja ja palveluita, että kattavan tukiverkoston avulla nuorelle on mielekästä kiinnittyä palveluihin myös itse vapaaehtoisesti. Nuoren saapuminen Ohjaamotaloon on myös haluttu tehdä helpoksi ja tervetulleeksi. Paikalle saa aina tulla ja työntekijöihin olla aina yhteydessä. Kun nuori käsittää tämän vapaaehtoisuuden, sitoutuu hän palveluun aivan eri tavalla. Kapinamieltä ei ilmene. Nuoret eivät kuitenkaan aina ymmärrä vapaaehtoisuuden näkökulmaa ja sitä, mitä kaikkea he voivat saada TE -palveluilta. Hyvinvointiin, koulutukseen ja työhön liittyvissä asioissa pyrkimyksenä on saada nuori urille ja antaa sitä tukevaa palvelua monipuolisesti.

”Että he ymmärtäisivät, että he voi tehdä ihan mitä haluaa, mutta he itse päättävät sen mitä haluaa.”

”Se on sellaista hiljaista ujuttamista jossa heitä ei saa sitoutumaan niihin asioihin, jos he ei voi tehdä niitä vaihtoehtoja.”

Selkeimpänä vapaaehtoisuuteen perustuvana esimerkkinä on Ohjaamotalon starttipiste. Starttipisteellä tehtävät päivystysvuorot kuuluvat myös TE –asiantuntijoiden työnkuvaan Ohjaamotalossa. Starttipisteelle nuoren ei tarvitse varata aikaa. Nuori voi saapua paikalle ilman ajanvarausta ja anonyyminä. Monesti nuoret tosin kertovat nimensä myös starttipisteellä. Starttipisteen palveluista on saatettu kuulla puskaradion kautta, jonka jälkeen nuori saattaa tulla sinne käymään. Esimerkiksi Walk in –rekryissä nuori on saattanut tulla etsimään töitä ja hänet on pystytty suoraan ohjaamaan käynnissä olevaan työhaastatteluun.

”Oppilaitoksista tulee paljon. Vapaaehtoisuudesta peilaan siihen, että he eivät välttämättä ole TE –toimiston asiakkaita. Eivät ole rekisteröityneitä TE –toimiston työttömäksi työnhakijaksi, tai työnhakijaksi.”

Vapaaehtoisuuden voidaan ajatella ilmenevän myös silloin, kun kyseeseen tulee asiakkuuden siirtäminen emotoimistosta Ohjaamotalolle. TE –toimistolla katsotaan ketkä asiakkaat hyötyisivät Ohjaamotalon palveluista, jonka jälkeen asiakkuus siirretään asiakkaan suostumuksella sinne.

”Myös semmoisia vapaaehtoisia, jotka haluaa sieltä TE –toimiston puolelta tulla meidän Ohjaamon asiakkaaksi.”

Etsivien nuorisotyöntekijöiden näkökulmasta TE –asiakkuuksien vapaaehtoisuus ilmenee myös oman motivaation kautta. Ohjaamotalon nuorissa motivaatiota löytyy omaan työskentelyyn, vaikka tulisivatkin velvoitettuna paikalle. Nuori saattaa tulla etsivälle työnhakuasioissa, jolloin häneltä kysytään haluaako hän TE –asiantuntijan tapaamiseen mukaan. Tilanne on eri, jos nuori ei ole ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi. Etuuksien saaminen tätä kuitenkin edellyttää.

4.3 Virkamiesrooli

Virkamiesroolilla tämän opinnäytetyön kontekstissa viitataan kahteen eri asiaan. Voidaan tarkoittaa virkamiesmäisyyttä ja sen näyttäytymisestä asiakkaalle, tai virkamiesvelvollisuuksia ja niihin liittyviä tehtäviä. Näiden kahden välinen ero riippuu asiansyhteydestä. Haastatteluaineiston perusteella Ohjaamotalossa ei koeta olevan tavanomaista virkamiesroolia. Virkamiesidentiteettiä ei koeta vahvana. Nuoret eivät miellä Ohjaamotalon TE –asiantuntijoiden olevan samoja virkamiehiä, kuin emotoimiston TE -virkailijat. Ohjaamotalon TE –asiantuntijoilla on samat virkavelvollisuudet, kuin muillakin TE –toimiston työntekijöillä. Palvelut ja päätökset pohjautuvat yhtäläillä lakiin.

”Meidän kaikkea toimintaa ja työtä ohjaa lait ja asetukset.”

Mielenkiintoista tämän opinnäytetyön kannalta on roolin näyttäytymisen merkitys asiakkuuksiin. Haastattelujen perusteella nuoret kokevat kynnyksen olevan matalampi tultaessa Ohjaamotalon tapaamiseen. Tämän tilanteen voidaan ajatella aiheuttavan kuitenkin myös rooliristiriitaa. Toisaalta riisuttu rooli virkamiesmäisyydestä koetaan hyvänä helpon lähestyttävyyden takia. Toisaalta virkamiesroolin korostaminen selkeyttää tilannetta myös asiakkaille. Nuoret tietäisivät asioivansa TE –virkailijan kanssa, joka tekee täysin samoja tehtäviä kuin muutkin TE –virkailijat.

Virkamiesrooli Ohjaamotalossa on vapaamuotoisempaa, eikä niin virkamiesmäistä. Toisaalta omaa roolia virkamiestehtävissä tulisi Ohjaamotalon sisällä korostaa juuri selkeyden takia.

”Kaikessa ei tarvitse olla virkamiesmäinen.”

Etsivien nuorisotyöntekijöiden näkökulmasta Ohjaamotalon TE –palveluissa näkyy nuorilähtöisyys. Etsivillä ei ole samanlaista virkamiesstatusta ja nuorten asiakkuudet heillä perustuvat täysin vapaaehtoisuuteen, kun taas TE –asiantuntijoiden kohdalla näin ei täysin ole. Virkamiesmäisyyttä on pyritty paljon jättämään taka-alalle, lain puitteissa tietenkin. Ohjaamotalosta halutaan tehdä paikka, mihin nuoren on helppo tulla. Kontakti ja intensiivisyys on hyvää.

”On onnistuttu riisumaan siitä pois semmoinen turha pönötys”

Virkamiesroolilla ja –tehtävillä koetaan myös olevan tilausta Ohjaamotaloon, suuri osa Ohjaamotalon asiakkaista tarvitsee tukea ja apua työllistymiseen liittyvissä asioissa. TE –asiantuntijat ovat niitä henkilöitä, jotka pystyvät hoitamaan työttömien työnhakijoiden työttömyysturvaan liittyviä asioita ja pääsevät katsomaan nuorten tietoja.

4.4 Emotoimisto ja Ohjaamotalo

Emotoimistossa työnvälityksen yrityspalvelujen linjalla asiakkaisiin ollaan pääasiallisesti yhteydessä puhelimitse. Osaamisen kehittämisen palvelulinjalla ja tuetun työllistymisen palvelulinjoilla on mahdollisuus antaa asiakkaille palveluja henkilökohtaisilla ajanvarauksilla prosessinomaisesti. Ohjaamotalossa uudet asiakkaat kutsutaan vähintään kerran asiakkuuden alkaessa henkilökohtaisiin tapaamisiin. Joitain nuoria kutsutaan useamminkin paikan päälle. Nuoret ovat yhteydessä Ohjaamotalon TE -asiantuntijoihin ja pyytävät myös itse lisätapaamista tarvittaessa. Ohjaamotalon

asiaksmäärät ovat emotoimistoon verrattuna pienempiä, joka mahdollistaa myös tiheämmät asiakastapaamiset ja jalkautuvan työn.

Haastattelujen perusteella emotoimiston puolella verkoston koetaan olevan kauempana kuin Ohjaamotalossa. Oma työsarka koetaan myös olevan rajatumpaa kuin Ohjaamotalossa. Asiakastyötä tehdään enemmän yksin ja verkosto täytyy koota erikseen, koska sen eri tahot ovat fyysisesti eri paikoissa. Nuoren mukaan myöskään ei lähdetä asioille.

”Täällä Ohjaamotalossa me varataan yhdessä KELA:sta aika ja me menetään vaikka yhdessä sen KELA:n virkailijan luokse.”

Ohjaamotalossa verkoston tuki on saman katon alla ja asiakkaan tilanteen hoitaminen onnistuu helposti ja ketterästi verkostoa hyödyntäen. Emotoimistossa toimitaan myös moniammatillisesti, mutta verkoston jäsenet toimivat omista organisaatioista käsin. Perinteisen työnhaun ulkopuolella olevia tukipalveluita on Ohjaamotalossa helposti saatavilla. Nuorten näkökulmasta tämä on asia, joka selkeyttää ja auttaa ymmärtämään kokonaisuutta paremmin.

Haastattelujen perusteella työntekijöiden perehdyttäminen ja ryhmäkuri emotoimiston puolella koetaan olevan hyvää. Ohjaamotalon TE –asiantuntijoiden tiimiä kuvaa ilmaisut itseohjautuva ja yhdessä johtaminen, joka koetaan hyvänä konseptina. Apuja ja ymmärrystä kuitenkin toivottiin enemmän siihen, mitä tarkoittaa olla itseohjautuva tiimi Ohjaamotalon kontekstissa.

Etsivien nuorisotyöntekijöiden näkökulmasta Ohjaamotalon moniammatillisuus on merkittävin ero emotoimiston välillä. Etsiviltä pyydetään tarvittaessa apua ja tukea. Myös etsivät pyytävät tarvittaessa TE –asiantuntijoiden asiantuntemusta omiin tapauksiinsa. Moniammatillinen tuki ja apu on lähellä, joustavaa ja nopeasti saavutettavissa. Ohjaamotalon aktivointisuunnitelmien tekoilaisuudet on tavoittaneet hyvin nuoria. Muuhunkin on tilaa kuin vain lain puitteissa asioimiseen.

Tulevaisuudessa Ohjaamotaloon kaivattaisiin lisää resursseja räätälöityjen palveluiden kehittämiseen. Esimerkkejä tulevaisuuden ideoista ja palveluista ovat mukana kulkeva työhönvalmennus, terveyspalvelut, työpajat, palveluiden jalkauttaminen,

walk in -mahdollisuus Ison Omenan starttipisteellä. Asiantuntijoiden tulisi pysyä myös jatkossa avoimena ja kehitysmuotoisina.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia TE –asiantuntijoiden roolia sekä nuorten asiakkuuksiin liittyviä kysymyksiä Espoon Ohjaamotalossa. Selvitin esimerkiksi asiakkuuksien vapaaehtoisuuden näyttäytymistä ja nuorten kiinnittymistä Ohjaamotalon TE –palveluihin. TE –asiantuntijoiden sekä virkamiestyön rooleihin liittyvät tekijät olivat myös osa tutkimusta. Tutkimuskysymys oli useastakin näkökulmasta mielenkiintoinen, koska TE –palveluiden tuottaminen eri toimintaympäristöissä, varsinkin Ohjaamoissa on vielä suhteellisen uutta. Työntekijöiden toimiminen moniammatillisessa työyhteisössä synergiassa toistensa kanssa lisää palveluiden joustavuutta ja toimivuutta. Ohjaamotalon palvelut on koottu saman katon alle helposti lähestyttäviksi. Asiantuntijat ovat helposti tavoitettavissa ja tapaamisia voidaan sopia tarvittaessa usein ja joustavasti. Tämä koskee tässä kontekstissa TE –asiantuntijoita, mutta lähestymistapa on sama koko Ohjaamotalossa. Ilman ajanvarausta toimivat palvelut, kuten walk in –rekryt ja starttipisteet ovat hyviä esimerkkejä palveluista, joihin nuori voi vain kävellä sisään ja saa apua ja neuvoa. Starttipisteellä voi olla työvuorossa esimerkiksi TE –asiantuntija ja etsivä nuorisotyöntekijä. Jokaisen ammattikunnan työntekijällä on omat painotuksensa työssään, mutta kaikki tekevät yhteistyötä keskenään ja tukevat toisiaan yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Emotoimistoon verrattuna Ohjaamotalo on TE –asiantuntijoille ymmärrettävästikin uudenlainen työympäristö. TE –resurssit on kanavoitu TE –toimiston puolelta, mutta tehtäväkuvaukset ja työnjohto tulee kaupungin puolelta. Nämä tahot toimivat kuitenkin keskenään hyvässä yhteistyössä. Tutkimustuloksiin perustuen esimiehen tuki itseohjautuvuuden sekä yhdessä johdettavuuden ymmärryksessä on toivottavaa.

Ohjaamotalo on jo lähtökohtaisesti paikka, missä uusia räätälöityjä palveluita ja kehittämistä tuetaan ja mahdollistetaan. Ideoita uusiin palveluihin on enemmän, kuin niitä pystyy tekemään. Esimerkiksi terveyspalvelut puuttuvat vielä Ohjaamotalosta ja ne voisi lisätä palveluihin mukaan. Työyhteisössä on havaittavissa kehitysmuotoisyyttä ja halua tehdä asioita uudella tavalla. Ohjaamotoiminnan suhteellisen tuoreu-

den takia uusien palveluiden kehittäminen ja kokeileminen on koko ajan käynnissä. TE –asiantuntijat tekevät jo nyt halutessaan työvuoroja myös esimerkiksi Matinkylän Ison Omenan starttipisteeseen. Lisäksi Entressen kirjastossa Espoon keskuksessa järjestetään rekry –tilaisuuksia. Palveluiden jalkauttaminen resurssien puitteissa on positiivinen kehityssuunta. Myös Ohjaamotalon näkyvyyttä nuorille voisi tehdä lisää entisestään. Tätä on tosin tehty ja tehdäänkin koko ajan. Tilojen katutasossa olemisen lisää näkyvyyttä ja spontaaneja saapumisia paikalle. Näitä palveluita, jotka käytännössä voisivat tarkoittaa esimerkiksi starttipisteen laajentamista, voisi lisätä toimintaan yhä enemmän.

TE –palvelut Ohjaamotalossa ovat niin merkittävä ja tärkeä osa talon toimintaa, että riittävät resurssit palveluiden tarjoamiseen myös tulevaisuudessa tulisi turvata. Aivan kuten kaikkien Ohjaamotalossa työskentelevien resurssit. Käytännössä tämä tarkoittaisi rahoituksen ohjaamista henkilöstömenoihin, jonka avulla uusia vakansseja saataisiin perustettua. Espoon kaltaisessa kaupungissa väestön kasvua ja kaupunkikehitystä tapahtuu jatkuvasti. Myös Ohjaamotalon kohderyhmään kuuluvien nuorten määrä tulee todennäköisesti kasvamaan koko ajan tulevaisuudessa, jonka takia henkilöstön työmäärästä ja työn kuormittavuudesta tulee huolehtia riittävällä resursoinnilla. Ohjaamoissa tehdyt palvelut ovat kaikesta päätellen tulevaisuuden tapa tehdä ja tuottaa nuorten TE –palveluita, sekä myös muita nuorten tukipalveluita, ja toiminta on siirtynyt hanke- / kokeiluvaiheesta vakiintuneeseen muotoon. Nyt olisi oikea aika tukea näiden palveluiden olemassa oloa ja kehittämisen mahdollistamista.

Mielikuva TE –asiantuntijoiden roolista Ohjaamotalossa nuorten silmissä on jo nyt helposti lähestyttävä, eikä mielikuvaa liiallisesta virkamiesmäisyydestä pääse syntymään. Tämä on mielestäni hyvä asia nuoren palveluihin kiinnittymisen kannalta. Ohjaamotalon TE –asiantuntijoiden rooleihin on muodostunut selkeästi nuorisotyömaistä otetta. Nuorisotyömaisellä otteella tarkoitan tässä kontekstissa kohtaamisen kautta syntyvää luottamusta asiantuntijan ja nuoren välillä. Tätä asiaa edistää muun muassa mahdollisuus useisiin yksilöllisiin tapaamiskertoihin nuorten kanssa. Useiden tapaamiskertojen myötä kohtaamistyön tekeminen nuoren kanssa helpottuu entisestään ja luottamusta pääsee syntymään.

5.1 Kehittämisideat

1. Resurssien lisääminen
2. Vapaaehtoisten palveluiden lisääminen
3. Palveluiden jalkauttaminen
4. Role release
5. Nuorisotyömäisen otteen tukeminen
6. Terveyspalveluiden mukaan ottaminen Ohjaamotaloon

Resurssien lisäämisellä tarkoitan henkilöstöresurssien lisäämistä. Havaintojeni mukaan TE –asiantuntijat tavoittavat jo nyt työssään todella paljon nuoria. Riittävällä resursoinnilla pystyttäisiin vastaamaan myös tulevaisuudessa yhteiskunnan ja nuorten tarpeisiin, sekä pitämään jokaisen asiantuntijan työ- ja asiakasmäärät kohtuullisina. TE –palvelut ovat olennainen osa Ohjaamotalon toimintaa ja sen jatkuvuus myös tulevaisuudessa tulisi turvata. Lisäksi riittävästä ja asianmukaisista toimitiloista huolehtiminen tukee hyvän ja laadukkaan työn tekemistä. Toimitiloja voitaisiin lisätä Ohjaamotalon rakennuksen yhteyteen vielä entisestään. Tätä asiaa on toki jo kehitettykin opinnäytetyöprosessini aikana. Esimerkiksi Ohjaamotalon katutasen toimitilojen lisäämisellä.

Vapaaehtoiset palvelut, kuten starttipiste ja erilaiset rekry -tilaisuudet koettiin hyvinä ja asiakaslähtöisinä palveluina. Myös muita näiden kaltaisia palveluja olisi hyvä tulevaisuudessa lisätä ja vahvistaa. TE –asiantuntijoiden läsnäolo Ison Omenan starttipisteellä voisi olla säännöllisempää. Tämän voisi konkreettisesti toteuttaa työvuoroja lisäämällä kyseiseen paikkaan. Työvuorojen lisääminen koskisi kaikkia Ohjaamotalon työntekijöitä. Palveluiden lisääminen tulisi tietenkin tapahtua resurssien puitteissa.

Edelliseen kehittämiskohtaan liittyy suoraan myös palveluiden jalkauttaminen. Siinä TE –palveluita vietäisiin yhä enemmän niihin paikkoihin, missä myös nuoret ovat. Konkreettisesti tämä voisi tapahtua esimerkiksi työparityöskentelynä etsivien nuorisotyöntekijöiden kanssa. TE –asiantuntijat lähtisivät etsivien mukaan jalkautumaan, jolloin TE –palvelut vietäisiin entistäkin lähemmäksi nuoria ja heidän arkiympäristöjään. Näissä kohtaamisissa nuorille voitaisiin antaa yleisellä tasolla neuvoa esimerkiksi työhön ja työllistymiseen liittyen. Näiden spontaanien tapaamisten yhteydessä voitaisiin nuorten kanssa sopia henkilökohtaisia aikoja ja tapaamisia Ohjaamotalolle.

Näkyvyyttä saataisiin lisättyä entisestäänkin. Kaikki nämäkin tapahtuisivat tietenkin resurssien puitteissa. Rekry –tilaisuuksien järjestäminen ympäri Espoota erilaisissa tarkoituksenmukaisissa paikoissa tukisi myös ajatusta palveluiden jalkauttamisesta. Näitä tilaisuuksia voisi olla esimerkiksi Nuorisopalveluiden järjestämissä +16-vuotiaille suunnatuissa tapahtumissa. Espoon toisen asteen oppilaitoksissa voisi järjestää myös pop - up –tyylisiä info –tilaisuuksia nuorten TE –palveluiden näkyvyyden lisäämiseksi. Näissä tilaisuuksissa kerrottaisiin nuorille esimerkiksi mitä opiskelu ylipäätään on ja mitä kaikkea siihen liittyy.

Role release –termillä (ks. s.12) tarkoitetaan perinteisten roolien vapauttamista, laajentamista ja uudelleen määrittelyä. Ohjaamotalon TE –asiantuntijoiden kontekstissa roolien laajentaminen tehostaisi asiantuntijuutta mielestäni entisestään. Tästä hyötyisivät kaikki moniammatillisen verkoston jäsenet. Role release hyödyttäisi esimerkiksi TE –asiantuntijoiden tehtävien kohdentamista ja räätälöimistä entisestään. Eri työtehtäviä ja –muotoja pystyttäisiin suunnittelemaan ja suuntaamaan tarpeen mukaan eri paikkoihin. Näistä konkreettisena esimerkkinä vaikkapa aiemmin mainitut moniammatilliset työparityöskentelyt ja palveluiden jalkauttaminen. Role release ei tarvitsisi tarkoittaa vain joidenkin tiettyjen asioiden uudelleen määrittelyä vaan ajattelutapaa, missä työyhteisön kehitysmuotoisyyttä tuetaan ja ylläpidetään jatkuvasti. Roolien uudelleen määrittelyn yhteydessä myös nimikkeen vaihtamista voisi harkita esimerkiksi työpalveluohjaajaksi tai palveluohjaajaksi. Tämä selkeyttäisi mielestäni kokonaisuutta, sekä esimerkiksi nuorten käsityksiä kahdessa eri paikassa työskentelevistä TE –asiantuntijoista.

Nuorisotyö on lähtökohtaisesti kohtaamistyötä, missä tärkeänä osa-alueena on luottamuksen rakentuminen ohjaajan ja nuoren välille. Jo nyt Ohjaamotalon TE –asiantuntijoiden työssä on paljon nuorisotyöllisiä piirteitä. Tämä tulee ilmi esimerkiksi henkilökohtaisten ajanvarausten yhteydessä. Tapaamiset eivät jää välttämättä vain yhteen kertaan, vaan nuoret voivat halutessaan sopia uuden tapaamisen TE –asiantuntijoiden kanssa. Yhteydenotto on tehty helpoksi ja nuoria kutsutaan Ohjaamotalolle matalalla kynnyksellä käymään ja tekemään yksilöllisiä palvelupolkuja. Nuorisotyömäisen otteen tukemisella tarkoitan tässä tapauksessa kohtaamistyön tukemista esimerkiksi eri asiakastapaamisten yhteydessä riittävällä työajalla. Koen kohtaamistyön edistämisen erittäin tärkeäksi tekijäksi asiakassuhteen sekä palveluihin kiinnittymisen kannalta.

Terveys- ja hyvinvointipalvelut voisi myös ottaa kiinteäksi osaksi Ohjaamotalon toimintaa. Tämä tukisi hyvin Ohjaamotalon olemassa olevia palveluita ja moniammatillista asiakastyötä. Nuoret saisivat silloin myös terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin vastauksia tarvittaessa samasta paikasta. Ohjaamotalon asiantuntijoilla olisi tällöin myös nopea ja välitön konsultointimahdollisuus terveydenhuollon ammattilaisiin.

5.2 Jatkotutkimus

Vaihtoehtoja opinnäytetyöni aiheen jatkotutkimukselle on mielestäni useita. Tutkimusta voi laajentaa halutessaan jopa valtakunnalliseksi. Suomessa on Ohjaamoita n. 70 ja tapaustutkimusta työnkuvista ja rooleista myös muidenkin kuntien Ohjaamoissa voisi toteuttaa vastaavalla tavalla. Yksittäisinä tapauksina tutkimusta voisi viedä myös muihin kuntiin. Yhtenä vaihtoehtona olisi myös ottaa tutkimuskohteeksi esimerkiksi jonkun alueen naapurikuntien Ohjaamoita ja peilata kokemuksia niiden välillä. Tässä opinnäytetyössä lähestyin tutkimusta TE –asiantuntijoiden roolin kuvaamisen kautta, mutta aivan yhtä hyvin olisi mahdollista tehdä tutkimusta jonkin muun Ohjaamoissa olevan ammattikunnan näkökulmasta. Aineistonkeruuseen voisi osallistua myös laajemmin Ohjaamoissa toimivia eri ammattikuntien edustajia.

6 OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ITSEARVIOINTI

Aloitin opinnäytetyöprosessin keväällä 2019. Prosessi alkoi perehtymällä ja suorittamalla kehittämistyön menetelmien, -käytäntöjen sekä tutkimuksellisen kehittämistoiminnan kurssit. Nämä kurssit kuuluvat Humakin kehittämistoiminnan opintokokonaisuuteen. Tämän opintokokonaisuuden aikana kartutin osaamistani tutkimuksen tekemisestä, sisällön analyysistä, menetelmäkirjallisuudesta, kirjoittamisesta, tiedonhausta sekä tietoperustan rakentamisesta. Lisäksi tein evaluointia aiemmin tehdyistä opinnäytetöistä, joista löytyi yhtymäkohtia oman opinnäytetyöni kanssa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on osoittaa ammatillista kypsyttä ja kykyä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen kehittämistyöhön. Pitkäjänteisyys on tullut esiin opinnäytetyön jatkuvan pohdinnan, jäsentelyn ja arvioinnin yhteydessä. Alkuidean jälkeen

työstin aihetta tilaajan ja oppilaitoksen edustajien kanssa. Tutkimuskysymystä hahmottelin jo varhaisessa vaiheessa, jonka jälkeen vein työtä eteenpäin rakentamalla tarkoituksenmukaista tietoperustaa sekä suunnittelemalla työn tutkimuksellista osuutta. Opinnäytetyöprosessin edetessä pystyin havaitsemaan työelämän kehittämiskohtia ja tarjoamaan niihin myös kehittämisideoita.

Taustana opinnäytetyöni aiheelle oli kiinnostus Espoon Ohjaamotaloa kohtaan. Halusin tehdä opinnäytetyön itselleni uudesta, mutta kuitenkin omaan työhöni nuorisohjaajana liittyvästä aiheesta. Huomatessani nuorten TE –palveluiden olevan merkittävä ja olennainen osa Ohjaamotalon toimintaa, lähestyin kyseisen paikan TE –asiantuntijoita tiedustellen tarkempaa näkökulmaa työlleni. Punaiseksi langaksi muodostui Ohjaamotalon TE –palveluiden sekä sen asiantuntijoiden roolin kuvaaminen.

Nuorisotyöstä minulla oli jo entuudestaan kokemusta. Myös moniammatillinen työote oli kulkenut omien töideni rinnalla aikaisemmin. Nuorten työllisyyteen liittyvät kysymykset sekä TE –asiantuntijoiden työ Ohjaamotalossa olivat kuitenkin niitä osa-alueita, joissa pääsin opinnäytetyöni kautta syventämään omaa osaamistani ja tietämystäni. Tietoperustan rakentaminen syvensi käsityksiäni huomattavasti Nuorisotakuusta, Ohjaamotoiminnasta sekä työllisyyteen liittyvistä kysymyksistä. Tutkimuksellisen osuuden haastattelut olivat minulle myös ainutlaatuinen ikkuna Ohjaamotalossa tehtävään asiantuntijatyöhön.

Ennen opinnäytetyöprosessiani tietoni Espoon Ohjaamotalosta olivat melko pintapuolisia. Prosessin jälkeen tilanne oli kuitenkin huomattavan paljon päinvastaisempi. Sain huomata esimerkiksi kuinka moniammatillisen verkoston jäsenet pystyvät toimimaan kevytrakenteisesti ja asiakaslähtöisesti keskenään. Sain uutta näkemystä myös siitä, miten roolien näyttäytyminen saa eri käsityksiä samanlaistenkin asioiden äärellä. Opinnäytetyöprosessini kautta myös arvostukseni Ohjaamotalossa tehtävää asiantuntijatyötä kohtaan kasvoi entisestään.

LÄHTEET

Arviointimuistio 2016. Nuorisotakuun toteutuminen ja vaikuttavuus Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa. Pääkaupunkiseudun tarkastustoimet Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen. Viitattu 4.6.2019.

https://www.arviointikertomus.fi/sites/default/files/pdf/article-memo/2016/muistio_pks_nuorisotakuu.pdf

Eskola, Jari & Suoranta Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Etla, 2019. Hallituskauden työllisyystavoite vaatii 40 000 uutta työpaikkaa ja saman suuruiset toimet kuin Sipilän hallituksen aikana. Viitattu 6.6.2019.

<https://www.etla.fi/ajankohtaista/etla-hallituskauden-tyollisyystavoite-vaatii-40-000-uutta-tyopaikkaa-ja-samansuuruiset-toimet-kuin-sipilan-hallituksen-aikana/>

Isoherranen, Kaarina & Rekola, Leena & Nurminen, Raija 2008. Enemmän yhdessä – moniammatillinen yhteistyö. 1. Painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Isoherranen, Kaarina 2004. Moniammatillinen yhteistyö. 1. Painos. Helsinki: WSOY.

Valtion virkamieslaki 750/1994. Viitattu 20.6.2019.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1994/19940750>

Kautto, Tuija ; Korpilauri, Titta ; Pudas, Marja & Savonmäki, Pasi 2017. Ohjaamojen synty ja kehittämishaasteet. Teoksessa Määttä, Mirja (Toim.). Uutta auringon alla? Ohjaamot 2014-2017. Jyväskylä: Kohtaamo-hanke (ESR), Keski-Suomen ELY-keskus, 14-21.

Kohtaamo 2019. Mitä nuorisotyö tekee Ohjaamossa? Viitattu 20.9.2019.

https://kohtaamo.info/home/-/asset_publisher/zJCWPGOcV1WA/content/mita-etsiva-nuorisotyö-tekee-ohjaamossa-?inheritRedirect=false

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta. 916/ 2012 §4. Viitattu 20.6.2019.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2012/20120916>

Luukkonen, Tero 2018. Pääkirjoitus. Ohjaamotalo Espoon sidosryhmäjulkaisu 1/2018. Ohjaamotalo Espoo.

Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 20.6.2019.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2016/20161285>

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 1. Painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Osallistava ja osaava Suomi, 2019. Pääministeri Antti Rinteen hallituksen ohjelma 6.6.2019. Helsinki: Valtioneuvoston julkaisuja 2019:23.

Rajala, Ossi 2018. Hallituksen työllisyystavoite täyttyi, mutta kuinka? Aamulehti 12/2018. Viitattu 2.6.2019. <https://www.aamulehti.fi/a/201370843>

Ritvos, Saara 2018. Saman katon alla. Ohjaamotalo Espoon sidosryhmäjulkaisu 1/2018. Ohjaamotalo Espoo.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. 6.3.3 Strukturoitu ja puolistrukturoitu haastattelu. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Verkkojulkaisu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.

<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus>

Savolainen, Janne 2015. Nuorisotakuutyöryhmän loppuraportti ja suositukset jatko-toimiksi. Työ- ja elinkeinoministeriö. Viitattu 6.6.2019.

http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74962/TEMjul_19_2015_web_19032015.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Soanjärvi, Katariina 2011. Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kenttää kesyttämässä. Jyväskylän yliopisto. Väitöskirja. Viitattu 13.6.2019.

<https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/68643/30003>

TE -palvelut 2018. Työllisyyspoliittisen avustuksen haku vuodelle 2019. Viitattu 18.6.2019. <http://toimistot.te-palvelut.fi/-/tyollisyyspoliittisen-avustuksen-haku-vuodelle-2019>

TE -palvelut 2019. Alle 25-vuotiaat ilman tutkintoon johtavaa, ammatillisia valmiuksia antavaa koulutusta. Viitattu 18.6.2019. <http://www.te-palve->

[lut.fi/te/fi/tyonhakijalle/jos_jaat_tyottomaksi/tyottomyysturva/alle_25vuotiaat/index.html](http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/jos_jaat_tyottomaksi/tyottomyysturva/alle_25vuotiaat/index.html)

Valtioneuvosto 2019. Alueuudistus. Viitattu 10.6.2019. <https://alueuudistus.fi/mikaon-maakuntauudistus>

TEM/Työnvälitystilasto,1207. Viitattu 11.6.2019.

http://www.elykeskus.fi/documents/10191/37276696/Nuorisoty%C3%B6tt%C3%B6myyden+seuranta+2019_tammikuu/9342d348-db83-4082-84eb-571d2e0c99d8

TENK. Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2013. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki.

https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tuomi, Jouni & Sarajärvi Anneli 2017. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Työttömyysturvalaki 1290/2002. Viitattu. 20.6.2019.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2002/20021290>

Valtioneuvosto 2018. Ministeri Lindström: Nuorten työllisyystilanne parempi kuin vuosiin. Työ- ja elinkeinoministeriö 2/2018. Viitattu 28.5.2019.

https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/1410877/ministeri-lindstrom-nuorten-tyollisyystilanne-parempi- kuin-vuosiin

Verschelden, Griet & Coussée Filip & Van de Walle, Tineke & Williamson, Howard 2009. The history of youth work in Europe. Relevancy for youth policy today. Council of Europe. Viitattu 29.5.2019. https://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/1667851/History_of_youth_work.pdf/b97318a2-2d74-4ea5-b94c-40c726d7d47d

Vilen, Anna 2018. Etsivän nuorisotyön käsikirja. Etsivän nuorisotyön kehittämisen tuki –projekti. Espoon nuorisopalvelut 2018.

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko

Haastattelurunko

Nuorten TE –palvelut Espoon Ohjaamotalossa

Opiskelen Humanistisessa ammattikorkeakoulussa yhteisöpedagogiksi ja teen opinnäytetyöni Espoon Ohjaamotalon nuorten TE –palveluista. Opinnäytetyön aiheena on tehdä toiminnan kuvausta Ohjaamon TE –palveluista sekä TE -asiantuntijoiden rooleista.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Tutkimustietoja käsitellään anonymisti ja luottamuksellisesti. Aineistoa tulen käyttämään opinnäytetyössäni ja sitä säilytetään vain opinnäytetyöprosessin ajan, jonka jälkeen se hävitetään.

Kiitos ja ystävällisin terveisin,

Anssi Leppävuori

1. Missä tehtävässä työskentelet?
2. Minkälainen on TE –asiantuntijan rooli Ohjaamotalossa?
3. Miten vapaaehtoisuus näkyy asiakkuuksissa, vai näkykö?
4. Miten Ohjaamossa koetaan virkamiesrooli: → Miten itse ymmärrät roolisi virkamiehenä?

5. * Jos olet tehnyt yhteistyötä TE –toimiston kanssa, niin onko siinä eroa Ohjaamon TE –palveluihin nähden? Jos on, niin minkälaista?
6. Miten Ohjaamon TE –palveluita tulisi jatkossa kehittää?